

ਮਈ/May - 2024
ਸਾਲ/Year - 09
ਅੰਕ/Edition - 01
ਕੁੱਲ ਸਫ਼ੇ/Total Page 12+4=16
Annual Subscription 500/-

ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਭਰਪੂਰ ਸਮੱਗਰੀ ਲਈ

ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ

'Mehak Watan Di Live' ● ਲਾਈਵ

Regd. Office :
1195, Ajit Nagar
Moga 142001 (Pb.)

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ * ਉਪ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ (ਆਨਰੇਰੀ) : ਭਾਗਵੰਤੀ ਪੁਰਬਾ

Title Regd No. PUNPUN 04016 * Helpline 9988-92-9988, Email: chief_editor@mehakwatandilive.com www.mehakwatandilive.com

facebook

www.facebook/mehakwatandilive

ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਤੇ ਲੇਖਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਪੇਜ ਉੱਤੇ ਵੀ ਲਾਗਇਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਦੇਸ਼, ਵਿਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ

www.mehakwatandilive.com

ਉੱਘੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਬੋਢੇ ਦਾ ਖਾਸ ਲੇਖ ਜਲ ਵਿਵਸ ਅਤੀਤ, ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ

ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਬੁੱਘੀਪੁਰਾ ਬਣੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ

ਕੁੱਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਏ

ਖੇਲ ਸਮਾਪਤ ਸਾਰਾ

ਮੌਤ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ ਤੇ ਤੌਕਿਆ ਕਮਲਜੀਤ

ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀਆਂ ਦੁੱਖ ਭਰੀਆਂ ਯਾਦਾਂ

ਕਮਲਜੀਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ

ਅਲਵਿਦਾ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ !

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਲੋਹਾਰੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਬਰਸੀ ਮੌਕੇ ਹੋਏ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀਆਂ ਝਲਕੀਆਂ

ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ ਨੂੰ ਸੰਤਾਂ-ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਭੇਟ

ਮੋਗਾ / 26 ਮਾਰਚ 2024 / ਮਦੀਲਾ ਬਿਓਰੇ - 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਬਿਓਰੇ ਦੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ ਜੋ ਦਿਨੀ ਬੇ-ਵਕਤੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਮੌਕੇ ਸੰਤਾਂ-ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾ, ਸਾਥੀ ਸਬੰਧੀਆਂ ਤੇ ਸੱਜਣਾ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੇ ਬਾਪੂ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ, ਮਾਤਾ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ, ਵੀਰ ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ, ਬਲਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ, ਭਾਗਵੰਤੀ ਪੁਰਬਾ, ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪੁਰਬਾ ਤੇ ਬੇਟੀ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨਾਲ ਗਹਿਰਾ ਦੁੱਖ, ਹਮਦਰਦੀ ਅਤੇ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਜਿਲ੍ਹਾ ਕੁਲ ਐਨ.ਜੀ.ਓ. ਕਲੱਬ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਾਨੀਆਂ ਨੇ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਆਏ ਹੋਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਵਾਈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਸੰਨਿਆਸੀ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਮੌਕੇ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਬਿਓਰੇ' ਦੇ ਸਟਾਫ, ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਮੋਗਾ, ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਚੇਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ, ਕੁਲ ਐਨਜੀਓ ਕਲੱਬ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ, ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਮੋਗਾ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੇਵਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲੋਹਾਰਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਰਾਗੀ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਭਾ ਮੋਗਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਮਦੇਵ ਗੁਰਪੁਰਬ ਕਮੇਟੀ ਮੋਗਾ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਮਦੇਵ ਭਵਨ ਮੋਗਾ, ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਰ ਦੁਆਰ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਦਲ ਮੋਗਾ, ਕਾਨਪੁਰੀਆ ਆਏ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸ਼ਨ ਸਰਵਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੋਕ ਮਤੇ ਭੇਜ ਕੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਰੋਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖੁਬਰਾਣਾ, ਬਾਬਾ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੋਹਾਰਾ, ਭਾਈ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਡੋਨੀ ਚੜਿੱਕ, ਬਾਬਾ ਸੋਢੀ ਜੀ,

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟਿੱਡਵਾ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖੁਬਰਾਣਾ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁਬਰਾਣਾ, ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਤਾ, ਕੌਸਲਰ ਅਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਨਪੁਰੀਆ, ਟਰੱਸਟ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਬੁੱਧੀਪੁਰਾ, ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਸੰਨਿਆਸੀ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੁਗਾਵਾਂ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਾਨੀਆ, ਟਰੱਸਟੀ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਮੁਵਾਲਾ, ਸਮੂਹ ਸਰਾਫ ਯੂਨਾਇਟਿਡ ਟਿੱਡੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁਨਫੀ ਰਾਮ,

ਅਸ਼ਵਨੀ ਸ਼ਰਮਾਂ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਿੱਤਲ ਜੀਰਾ, ਨੈਸਲੇ ਦੇ ਸਟਾਫ ਸਮੇਤ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੈਸਲੇ, ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੈਸਲੇ, ਜਸਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਨੈਸਲੇ, ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਖੋਖਰ, ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰਖਰਾ, ਫਿਲਮ ਅਦਾਕਾਰ ਮਨਿੰਦਰ ਮੋਗਾ, ਡਾਕਟਰ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੋਲੂ ਕਾਲਕੋ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ (ਸਾਬਕਾ ਕੌਸਲਰ), ਪੱਤਰਕਾਰ ਅਮਜਦ ਖਾਨ, ਪੱਤਰਕਾਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਟਲਾ (ਜਿਲ੍ਹਾ ਇੰਚਾਰਜ : ਪਹਿਰੇਦਾਰ), ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਬੋਝੋ, ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁੱਧੀਪੁਰਾ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜਾਨੀਆ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜਾਨੀਆ, ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਲੁੱਥਾ, ਸਰਪੰਚ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬਹੋਨਾ, ਡਾ. ਰਵੀਨੰਦਨ ਸ਼ਰਮਾਂ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੱਸੀਆ (ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਾਮਦੇਵ ਭਵਨ), ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੋਧਰ, ਡਾ. ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਬਰਾਦ, ਮੈਡਮ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਮਾਹਲਾ, ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਮੈਡਮ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਚੁਗਾਵਾਂ, ਮੈਡਮ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬੁੱਧੀਪੁਰਾ, ਮੈਡਮ ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੁਸਾਂਝ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੱਧੋਣੀ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਿੱਦੀ (ਮਦੀਖਾਨੇ ਵਾਲੇ), ਸੈਮ ਰਖਰਾ (ਰੋਇਲ ਗਰੁੱਪ), ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ, ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਹਨਤੀ, ਨਿੱਕੂ ਖੁਬਰਾਣਾ ਆਦਿ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਅਜੀਤ ਨਗਰ ਨਿਵਾਸੀ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੀਜੀਆਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ

ਮੋਗਾ / 16 ਮਾਰਚ 2024 / ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ - 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ' ਬਿਓਰੇ ਦੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ ਦੀ ਪੀਜੀਆਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਬਿਓਰੇ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਡਾਕਟਰੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ ਦਾ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਪਿੰਡ ਘੱਲਕਲਾ ਦੇ ਪੁਲ ਤੇ ਇੱਕ ਆਵਾਹਾ ਚੌਠੇ ਨਾਲ ਭਿਆਨਕ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਕਤ ਉਹ ਜੇਰੇ ਇਲਾਜ ਪੀਜੀਆਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਵਿਖੇ ਦਾਖਿਲ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 16 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਕਮਲਜੀਤ ਦੀ ਬੇ-ਵਕਤੀ ਮੌਤ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ, ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਰਧਾਵਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਾਪੂ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ, ਮਾਤਾ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ, ਵੀਰ ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ, ਬਲਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ, ਭਰਜਾਦੀਆ ਭਾਗਵੰਤੀ ਪੁਰਬਾ, ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨਾਲ ਗਹਿਰਾ ਦੁੱਖ, ਹਮਦਰਦੀ ਅਤੇ ਅਫਸੋਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ ਦੀ ਬੇ-ਵਕਤੀ ਮੌਤ ਤੇ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਬੁੱਧੀਪੁਰਾ, ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਸੰਨਿਆਸੀ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੁਗਾਵਾਂ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਾਨੀਆ, ਕੌਸਲਰ ਅਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਨਪੁਰੀਆ, ਅਦਾਕਾਰ ਮਨਿੰਦਰ ਮੋਗਾ, ਡਾਕਟਰ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੋਲੂ ਕਾਲਕੋ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, ਦਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜਾਨੀਆ, ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਲੁੱਥਾ, ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਤਰਲਚਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਰੋੜਾ, ਫਿਲਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮਨਜੀਤ ਸਰਾ, ਸ. ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ (ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ : ਡੱਕਰ ਬਾਬਾ ਦਾਮ੍ਰੋ ਸ਼ਾਹ ਜੀ), ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਤਾਰੇਵਾਲਾ, ਸਵਿੰਦਰ ਤਾਰੇਵਾਲਾ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਮੁਵਾਲਾ, ਲਛਮਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ, ਮੈਡਮ ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਮੈਡਮ ਸੁਨੀਤਾ ਚੋਪੜਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ (ਹਾਇਰ ਕੰਪਨੀ), ਯਸ਼ਪਾਲ ਅਰੋੜਾ, ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਖੋਸਾ, ਰਣਪੀਤ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੱਸੀ, ਤੇਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ (ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਭਤ), ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਟਲਾ (ਜਿਲ੍ਹਾ ਇੰਚਾਰਜ : ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪਹਿਰੇਦਾਰ), ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸੂਦ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੋਲਤਪੁਰ, ਮੈਡਮ ਪੁਰਮਿਲਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰਾਣੇਵਾਲਾ, ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆਂ ਜਲੰਧਰ, ਰਾਕੇਸ਼, ਬਿੱਟੂ ਆਦਿ ਵੱਲੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਪੁਰਬਾ ਤੇ ਬੇਟੀ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨਾਲ ਗਹਿਰਾ ਦੁੱਖ, ਹਮਦਰਦੀ ਅਤੇ ਅਫਸੋਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ... !

ਸੰਪਾਦਕ ਦੀ ਕਲਮ 'ਚੋਂ... ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ - ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ

ਕੁੱਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਏ ਖੇਲ ਸਮਾਪਤ ਸਾਰਾ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਮੌਤ ਪ੍ਰਮਾਣਤਾ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੋ ਇਹ ਸਭ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜਦ ਬੁਲਾਵਾ ਆ ਗਿਆ ਫਿਰ ਕੋਈ ਅਹੁਦਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਚਾ ਸਕੇਗਾ, ਕੋਈ ਪਾਵਰ, ਕੋਈ ਰੁਤਵਾ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ। ਨਾ ਹੀ ਪੈਸਾ ਚੱਲਣਾ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸਿਫਾਰਸ਼। ਫਿਰ ਵੀ ਲੋਕ ਪੈਸੇ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਏਨੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਪਣਾ ਦੀਨ ਦੀਮਾਨ ਸਭ ਕੁਝ ਗਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਲੀਡਰ, ਸਾਡੇ ਨੇਤਾ ਤੇ ਉਹ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪਾਵਰ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸਾ ਹੈ। ਉਹ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਦਿਨ, ਕੁੱਝ ਘੰਟੇ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਵਰਗੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਲਗਾ ਆਇਆ ਕਰਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੈਂ ਮੇਰੀ ਸਭ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਹਿਮ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਣੀ ਉਹ ਆਪਣਾ ਫੇਸਬੁੱਕ, ਵਟਸਐਪ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਦੇਖ ਲੈਣ। ਲੋਕ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੁੱਲ ਜਾਣਗੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚਾਰ ਕੁ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਮੇਲਾ ਹੀ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਬੁਲਾਵਾ ਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਛੋਟੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਸ. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ ਤੋਂ ਸੁਣਦੇ ਸੀ ਕਿ 'ਮਰਨਾ ਸੱਚ ਤੇ ਜਿਉਣਾ ਝੂਠ'। ਪਰ ਉਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਬਜ਼ੁਰਗ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਸੁਣੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਲਾਨਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਪਿਆ ਸੀ ਪਰ ਸਵੇਰੇ ਉਠਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਅਚਾਨਕ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋਇਆ ਤੇ ਉਹ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੀ ਕਹੀ ਗੱਲ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਕਿਆ ਹੀ 'ਮਰਨਾ ਸੱਚ ਤੇ ਜਿਉਣਾ ਝੂਠ'।

ਜੇਕਰ ਮੌਤ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਰੂਪ ਰੰਗ ਹੀ ਬਦਲ ਜਾਵੇ। ਫੇਰ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਮੰਤਰੀ, ਸੰਤਰੀ, ਨੇਤਾ ਆਪਣੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਞੇ ਹੋ ਜਾਣ। ਦੇਸ਼ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣ। ਨੀਮ ਹਕੀਮ ਡਾਕਟਰ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮੁਢਲੇ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਣ। ਫੇਰ ਤਾਂ ਮੌਤ ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਸਭ ਦਾ ਜੀਵਨ ਹੀ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਮ ਬੰਦਾ ਮੌਤ ਤੋਂ ਇਸ ਲਈ ਡਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਘਰ-ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵੱਢ-ਵੱਢ ਖਾਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਭਿਆਨਕ ਬੀਮਾਰੀ ਜਾਂ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਮਾਰਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮੌਤ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਨਰਕ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੇ। ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਮ ਹੀ ਦਿਸਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀ ਕਿਰਿਆ ਵੀ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਉਹ ਮੌਤ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ਾ ਮਾਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮੌਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਮੌਤ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਮੌਤ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ। ਮੌਤ ਚਾਹੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਹੋਵੇ ਇਹ ਦਰਦ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਉਸ ਨੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਥੇ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਜਿਸ-ਜਿਸ ਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ-ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ-ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੜਫਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਮਰ ਗਿਆ ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ ਹੁੰਦਾ। ਜਵਾਨ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਮੌਤ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਜਵਾਨ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਮਰਦੇ ਹਨ।

ਆਪਣਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਕਿੰਨੀ ਦੁਖਦਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਾਡਾ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਸਾਥੀ ਸਾਡਾ ਲਈ ਵਿਛੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚਾਰ ਕੁ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਮੇਲਾ ਹੈ ਅਸਾਂ ਸਭ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖ ਕੇ ਤੁਰ ਜਾਣਾ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਬੰਦਾ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਮੇਰੀ-ਮੇਰੀ ਕਰਦਾ ਭੌਂਜਿਆ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਦਿਨ ਰਾਤ ਧੰਨ-ਦੌਲਤ, ਸ਼ੋਹਰਤ ਨੂੰ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕੋਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕਣਾ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਭਟਕਦੇ ਹੀ ਫਿਰਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਅਰਥੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਸਕਾਰ ਤੇ ਜਾਈਏ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਘਰ ਆਉਂਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਵਿੱਚ ਫਸ ਕੇ ਫੇਰ ਮੌਤ ਵਿਸਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣਾ ਕਹਿਣਾ ਸੌਖਾ, ਪਰ ਆਪਣਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਮੌਤ ਕੁੱਝ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਤ, ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਸੰਸਕਾਰ, ਸੰਸਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੁੱਲ ਚੁਗਦੇ, ਫੁੱਲ ਪਾਉਣੇ ਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ। ਕੁੱਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਖੇਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਤਾਂ ਕੁੱਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕੁੱਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਵਾਲੇ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਵਿਛੜੇ ਮੌਜੂਦ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਖੁਸ਼ੀ ਗਮੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਉਸ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਾਣਾ ਤਾਂ ਸਭ ਨੇ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਭੋਗ ਕੇ ਜਾਵੇ, ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਿਬੜ ਕੇ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੌਤ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਬੇ-ਵਕਤ ਤੁਰ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰੜਕਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

੩੧੫੯/੫ ਨੀਲਮ

ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਭਰਪੂਰ ਸਮੱਗਰੀ ਲਈ ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ Monthly 'Mehak Watan Di Live' Moga ● ਲਾਈਵ

Title Regd. No. PunPun-04016 Year 9 Edition 01 Issue Date 05-05-2024

- ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ
- ਆਨਰੇਰੀ ਉੱਪ-ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਭਾਗਵੰਤੀ ਪੁਰਬਾ
- ਇੰਚਾਰਜ (ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਵਿਭਾਗ) : ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ
- ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ : ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਖੋਸਾ
- ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਪਾਦਕ : ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ
- ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ : ਬਾਬਾ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ
- ਸਾਹਿਤਕ ਸਲਾਹਕਾਰ : ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਬੌਛੇ
- ਸਿਆਸੀ ਸਲਾਹਕਾਰ : ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤਾਰੇਵਾਲਾ
- ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ/ਕੈਮਰਮੈਨ (ਆਨਰੇਰੀ) : ਉਮੰਗਦੀਪ ਕੌਰ ਪੁਰਬਾ, ਏਕਮਜੋਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ
- ਸਟਾਫ਼ ਪ੍ਰੈਸ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ : ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ

ਸਾਡੇ ਮਾਣਯੋਗ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੱਤਰਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ !

ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਚੌੜਾ (ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ)	ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਲੂਰ
ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਟਲਾ (ਬਾਘਾ ਪੁਰਾਣਾ)	ਮਨਿੰਦਰ ਮੋਗਾ (ਇੰਚਾਰਜ : ਵੈੱਬ ਟੀ.ਵੀ.)
ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੰਡੂਵਾਲੀਆ (ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ)	ਸ਼ਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਹੌਰੀਆ
ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਿਲ (ਨਾਹਲ ਖੋਟੇ)	(ਇੰਚਾਰਜ/ਟੈਕਨੀਕਲ : ਆਨਲਾਈਨ ਅਖਬਾਰ)
ਰਾਜਿੰਦਰ ਖੋਸਾ (ਤਾਰੇਵਾਲਾ)	ਰਜਿਸਟਰ ਆਫਿਸ
ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੈਭੀ	1195, ਅਜੀਤ ਨਗਰ ਮੋਗਾ (ਪੰਜਾਬ)
ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਹੈਪੀ ਦੋਸਾਂਝ (ਧਰਮਕੋਟ)	ਪ੍ਰੈੱਸ ਆਫਿਸ
ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੱਸੀ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਇੰਚਾਰਜ : ਜਲੰਧਰ)	ਅੱਡਾ ਗੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਚੌਕ, ਮਾਈ ਹੀਰਾ ਗੇਟ
ਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਤਾਰੇਵਾਲਾ (ਨਵਾਂ ਮੋਗਾ)	ਜਲੰਧਰ (ਪੰਜਾਬ)
ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲਾ	ਸੰਪਰਕ
ਦਰਸ਼ੀ ਭੱਟੀਵਾਲ (ਲਿਵਲਾਨ) ਫਿਲਮੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ	Office : 01636-501620
ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਹਨਤੀ	Help Line : 9988-92-9988
ਜਸਵੀਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੱਦਾਰਾ (ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ)	Website : www.mehakwatanandilive.com
ਵਿਭਾਲ ਸਿੰਘ (ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ)	E-mail : mehakwattandi@rediffmail.com
ਡਾ. ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਬਰਾੜ (ਸਾਹਿਤਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ)	mehakwatanandilive.tv@gmail.com
ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ (ਸਾਹਿਤਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ)	Facebook : Mehak Watan Di Live
ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ (ਦੌਧਰ)	Youtube : Mehak Watan Di Live
ਸੁਖਜੀਤ ਕੌਰ ਸਾਰੋ (ਕੈਨੇਡਾ)	Instagram : mehakwatanandilive
	Twitter : mehakwatanandilive

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੋਟ : 1. 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਛਪਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਫਰਜ਼ੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜਾਂ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਣ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਯੋਗ ਹੀ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਦਾਰਾ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। 2. 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬੀ ਪੇਪਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। 3. ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਪਰ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਪਤਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। 4. ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਚੰਦਾ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ' ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਮੋਗਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਉਣ ਯੋਗ ਹੋਵੇ। 5. ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਮੈਟਰ ਬਾਰੇ ਅਦਾਰਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। 6. 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ' ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਝਗੜੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਿਰਫ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਮੋਗਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 7. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਪੇਪਰ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਮੈਟਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪੇਪਰ ਛਪਣ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਰਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। 8. ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਲੇਖਕ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਖਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ 1. 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਲਈ ਰਚਨਾਵਾਂ ਭੇਜਣ ਸਮੇਂ ਲੇਖਕਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਤਸਦੀਕ ਕਰਕੇ ਭੇਜਣ ਕਿ ਇਹ ਰਚਨਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੌਲਿਕ ਰਚਨਾ ਹੈ। 2. ਰਚਨਾਵਾਂ ਭੇਜਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਜ਼ਰੂਰ ਰੱਖ ਲਵੋ, ਰਚਨਾ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਨਾ ਛਪਾਏਗੀ ਰਚਨਾ ਉਸ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਗਰ ਟਿਕਟ ਲੱਗਾ ਅਭਰੋਸ ਕੀਤਾ ਲਿਖਣਾ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। 3. ਰਚਨਾਵਾਂ ਟਾਈਪ ਕਰਕੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੀ ਈ-ਮੇਲ ਜਾਂ ਵਟਸਐਪ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣ। 4. ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਡਿਜ਼ਾਇਨਿੰਗ :
Walia Enterprises
ਮੈਗਜ਼ੀਨ, ਕਿਤਾਬਾਂ, ਪੋਸਟਰ, ਕੈਲੰਡਰ, ਸਕੂਲਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ
ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।
ਮੋ. 98153-78692

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੋਟ
'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਪੇਪਰ ਸਬੰਧੀ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ
Help Line: (+91) 9988-92-9988 ਤੇ
ਸਿਰਫ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ
ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੋਹਾਰੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਸਲਾਨਾ ਬਰਸੀ ਸਮਾਗਮ ਸੰਪੰਨ

ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੇ ਹੋਇਆ 32 ਕਿਲੋ ਕਬੱਡੀ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ

ਮੋਗਾ / ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਲੋਹਾਰੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਸਲਾਨਾ ਬਰਸੀ ਸਮਾਗਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਪ ਅਸਥਾਨ ਅਤੇ ਅੰਗੀਠਾ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੋਹਾਰੇ ਵਿਖੇ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਪੂਰ ਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਵਾਉਡੋਡਨ (ਰਜਿ.) ਮੋਗਾ' ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ. ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਲੋਹਾਰੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਬਰਸੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਪ ਅਸਥਾਨ ਅਤੇ ਅੰਗੀਠਾ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੋਹਾਰੇ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਬਾਬਾ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੋਹਾਰੇ ਦੀ ਸੁਪਰਸਤੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਦੀਵਾਨ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖੁਖਰਾਣਾ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਨੇਰ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਨਕਸਰ ਠਾਠ ਭਰੋਵਾਲ, ਬਾਬਾ ਜਗਸ਼ੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੋਹਾਰਾ, ਬਾਬਾ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਬਾਬਾ ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੰਜਗਰਾਈ, ਭਾਈ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਫਰੀਦਕੋਟ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਤਿਆਲ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਜੱਥਾ, ਬਾਬਾ ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਝੁੱਟਰ ਵਾਲੇ ਆਦਿ ਜੱਥਿਆਂ ਨੇ ਸ਼ਭਿਨੂੰ ਕੀਰਤਨ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੇਵਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਪਿੰਡ ਲੋਹਾਰਾ ਵੱਲੋਂ 32 ਕਿਲੋ ਕਬੱਡੀ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 46 ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਵਾਈ। ਇਹ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਚੌਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਦਰਬਾਰ ਨੇ ਖੁਬ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਰਾਮਾਂ ਮੌਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ

ਭਾਗੀ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਸ. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ (ਰਿਟਾਇਰਡ ਏ ਏ ਓ. ਯੂਨਾਇਟਡ ਇੰਡੀਆ), ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਮਠਾੜੂ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ, ਸਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖੁਖਰਾਣਾ, ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਪੂ ਝੁੱਟਰ, ਬਖਤੌਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਰਿੱਕੂ, ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਜਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੱਖਾ, ਬਲਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ, ਹਰਮਨ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ, ਸ਼ੀਮਤੀ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ, ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਲੋਹਾਰਾ, 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਬਿਚਰੇ ਦੇ ਉੱਪ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਮੋਡਮ

ਭਾਗਵੰਤੀ ਪੁਰਬਾ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ, ਏਕਮਜੋਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ, ਉਮੰਗਦੀਪ ਕੌਰ ਪੁਰਬਾ, ਸਹਿਜਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਣੋਵਾਲਾ, ਗੁਰਸਹਿਜ ਸਿੰਘ, ਜਸਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਚੰਦਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਮੱਲ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ, ਬਲਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ, ਹਰਮਨ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ, ਪੰਤਰਕਾਰ ਜਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੱਖਾ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਮੈਂਬਰ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਚੰਦ ਸਿੰਘ, ਦੀਪਾ ਲੁਹਾਰਾ, ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ, ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੈਭੀ, ਸਨੀ ਸਿੰਘ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਔਗੜ, ਬਿੰਦੀ ਔਗੜ ਆਦਿ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਚੰਦ ਪੁਰਾਣਾ ਵਿਖੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਸਾਜੇ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਅਨੁਸਾਰ ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹਿਏ - ਬਾਬਾ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਚੰਦਪੁਰਾਣਾ

ਬਾਬਾ ਪੁਰਾਣਾ / ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ

ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਤੇਗ ਸਿੰਘ (ਤਪ ਅਸਥਾਨ ਸੱਚਖੰਡ ਵਾਸੀ ਬਾਬਾ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ) ਚੰਦ ਪੁਰਾਣਾ ਵਿਖੇ ਹਰ ਦਿਨ ਤਿਉਹਾਰ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਬੜੀ ਧੁਮਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਵੀ ਬੜੀ ਧੁਮਧਾਮ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤਿੰਨ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ।

ਉਪਰੰਤ ਰੱਬੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਭਾਈ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਲਮਾਲਾ, ਭਾਈ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੱਲਿਆ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀਬੀਰੀ ਜੱਥਾ ਪੀਡਤ ਸਿਮਨਾਥ ਜੀ ਰੰਡਿਆਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਕਵੀਬੀਰ ਜੱਥਾ ਭਾਈ ਸਿੰਘ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਪੰਜਤੂਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜਸ ਸੁਣਾ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ।

ਉਪਰੰਤ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਝ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 1699 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਕੇ ਸਵੈਮਾਣ ਨਾਲ ਜਿਊਣ ਦਾ ਰਾਹ ਦਿਖਾਇਆ। ਸਾਡਾ ਸਭ ਦਾ ਡਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਸਾਜੇ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਅਨੁਸਾਰ ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹਿਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਦੀ ਵਧਾਈ ਵੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਜਲ੍ਹਿਆ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਅਭਵਾਇ ਦੇ ਤੁਕਮ ਤੇ ਨਿਹੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਅਨੁਵਾਹ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਗਈ ਤੇ ਦੁਖਦਾਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਂਡ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਹੋਰ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸੇ ਦਿਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਹਾੜਿਆਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ 'ਚ ਮਨਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਨਾਲ ਲੜਾਝੇ ਤੇ ਨਿਮਾਣੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਤਿਆਚਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈਣ ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਏਕਤਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਝੰਡਾ ਬੁਲੰਦ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲਈ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਿੱਖ ਸੂਰਮਗਤੀ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਹਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਈ ਬਿੱਲੂ ਸਿੰਘ ਚੰਦਪੁਰਾਣਾ, ਭਾਈ ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਚੰਦਪੁਰਾਣਾ, ਹਰਮ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇ ਕੇ, ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਸਟੇਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਭਾਈ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਡਰੋਲੀ ਭਾਈ ਨੇ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਲੰਗਰ ਅਟੁੱਟ ਵਰਤਿਆ।

ਬਾਬਾ ਪਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸੁਪਰਸਤੀ ਹੇਠ ਕੇਰ ਵਾਲੀ ਖੂਹੀ ਕੜਿਆਲ ਦਾ ਸਲਾਨਾ ਸੱਤ ਰੋਜਾ ਸੰਤ ਸਮਾਗਮ ਸੰਪੰਨ

ਮੋਗਾ / ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਕੇਰ ਵਾਲੀ ਖੂਹੀ ਕੜਿਆਲ ਵਿਖੇ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਨਰਾਇਣ ਹਰੀ ਜੀ ਮਣੀਕਰਨ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੜਿਆਲ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਲਾਨਾ ਸੱਤ ਰੋਜਾ ਮਹਾਨ ਸੰਤ ਸਮਾਗਮ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸੁਪਰਸਤੀ ਹੇਠ ਸੰਪੰਨ ਹੋਇਆ। ਸੰਤ ਰੋਜਾ ਸੰਤ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਦੀਵਾਨ ਸਜਿਆ। ਸੰਤ ਰੋਜਾ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ ਤੋਂ ਰਾਤ 11 ਵਜੇ ਤੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਦੀਵਾਨ ਸਜੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਨੇਰ ਟਕਸਾਲ (ਕਥਾਵਾਚਕ), ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਸੂਲਪੁਰ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਰੋਵਾਲ, ਭਾਈ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੋਲੀ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਜਨੇਰ) ਤਖਾਣਵੱਧ ਵਾਲੇ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖੋਸਾ ਕੋਟਲਾ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਢੱਕੀ ਖਾਸੀ ਕਲਾਂ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਦੇਵਾ ਨੰਦ ਜੀ ਆਲਮਗੀਰ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਭੋਲਾ ਜੀ ਬੰਡੂਵਾਲ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਰ੍ਹੇ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਧੁਲਕੋਟ ਵਾਲੇ, ਭਾਈ ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਆਦਿ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਥਾ

ਵਾਚਕ ਅਤੇ ਮਹਾਪੁਰਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਵਚਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ।
ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਰਾਤ ਦੇ ਦੀਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਤੇ ਸੁਭਾ 10 ਵਜੇ ਸਪਤਾਹਿਕ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਈ। ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਧਾਰਮਿਕ ਦੀਵਾਨ ਸਜੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਰ੍ਹੇ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਭੋਟ ਜੀ, ਭਾਈ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਟ, ਰਾਗੀ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਰਣੀਆ, ਭਾਈ ਸੁਖਜੀਤ

ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿਰੋਜਪੁਰ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਹਰਮਿੰਦਰ ਜੀ, ਭਾਈ ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ, ਬਾਬਾ ਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਮਹੰਤ ਬਿਵਰਾਓ ਜੀ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਨੇਰ, ਭਾਈ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਥਾਵਾਚਕ, ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ, ਭਾਈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਧੂਕੋਟ ਵਾਲੇ, ਕਵੀਬੀਰ ਭਾਈ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਝੇਰ, ਢਾਡੀ ਜੱਥੇ ਭਾਈ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ ਜੱਥੇ ਅਤੇ ਸੰਤਾ ਮਹਾਪੁਰਖਾਂ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ।

ਸਟੇਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜੱਥੇਦਾਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਕੋਟ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਚਾਹ, ਜਲੋਬੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਅਟੁੱਟ ਲੰਗਰ ਚੱਲਦੇ ਰਹੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਬਾ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੋਹਾਰੇ ਵਾਲੇ, ਜਗਨਲਿਸਟ ਸ. ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ, ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਮੋਗਾ), ਸੁਖਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਸੁੱਖਾ, ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਭਾਈ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੁੱਗਾ ਕਲਾਂ, ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਗਗੜਾ ਆਦਿ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪੇ ਹੋਏ ਸੰਤਾ ਮਹਾਪੁਰਖਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੋਹਾਰੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਬਰਸੀ ਤੇ ਖੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਆਯੋਜਿਤ

ਖੂਨ ਕਿਸੇ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਇਸਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਬਾਬਾ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ

ਮੋਗਾ / ਮਵਦੀਲਾ ਬਿਓਰੇ

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਲੋਹਾਰੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਬਰਸੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਤਪ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਅੰਗੀਤਾ ਸਾਹਿਬ) ਪਿੰਡ ਲੋਹਾਰਾ ਵਿਖੇ ਰੁਹਲ ਐਨ ਜੀ ਓ. ਕਲੱਬਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਸੋਸਾਇਟੀ (ਰਜਿ.) ਮੋਗਾ ਵੱਲੋਂ ਸਲਾਨਾ ਖੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਖੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਬਾਬਾ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੋਹਾਰਾ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਖੂਨਦਾਨੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੂਨਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਾਬਾ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੋਹਾਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੂਨਦਾਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦਾਨ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਖੂਨਦਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ. ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ (ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ ਬਿਓਰੇ) ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਖੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ 22 ਖੂਨਦਾਨੀਆਂ ਨੇ ਖੂਨਦਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਖੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਲਕ ਚੰਦ ਬੁੱਧੀਪੁਰਾ, ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਸੰਨਿਆਸੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੁਹਲ ਐਨ ਜੀ ਓ. ਕਲੱਬਜ਼

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਮੋਗਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਾਨੀਆ, ਸੁਪਰਸਤ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਗਗਣਾ, ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਜੱਥੇਬੰਦਕ ਸਕੱਤਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ (ਰਿਟਾ. ਏ. ਏ. ਓ. ਯੂਨਾਇਟਡ ਇੰਡੀਆ) ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਖੂਨਦਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰੋਚ ਲਗਾ ਕੇ ਅਤੇ ਮੈਡਲ ਪਹਿਨਾ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਬਖਤੌਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ, ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ, ਬਲਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ, ਹਰਮਨ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ, ਏਕਮਜੋਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ, ਉਮੰਗਦੀਪ ਕੌਰ ਪੁਰਬਾ, ਸਹਿਜਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਣੇਵਾਲਾ, ਗੁਰਸਹਿਜ ਸਿੰਘ, ਜਸਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਚੰਦਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਮੈਂਬਰ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਮੱਲ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ, ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਮਠਾੜੂ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ, ਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਚੰਦ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਦੀਪਾ ਜੀ ਲੁਹਾਰਾ, ਸਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੱਖਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪੇਟਰ, ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ, ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੈਭੀ, ਸਨੀ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਐਂਗਡ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਐਂਗਡ, ਬਿੰਦੀ ਐਂਗਡ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੈਭੀ, ਪੱਤਰਕਾਰ ਜਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਡਾ. ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਹੋਪੀ, ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਬਲੱਡ ਬੈਂਕ ਮੋਗਾ ਵੱਲੋਂ ਇੰਚਾਰਜ ਡਾ. ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਸਿੰਠੀ ਗੁਪਤਾ, ਗੁਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸੰਗੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੌ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਈ।

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੋਹਾਰੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਬਰਸੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ' ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਦਸਤਾਰ ਮੁਕਾਬਲੇ

ਮੋਗਾ / ਮਵਦੀਲਾ ਬਿਓਰੇ

ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਉਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਪੰਨ-ਪੰਨ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਲੋਹਾਰੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ 24ਵੀਂ ਸਲਾਨਾ ਬਰਸੀ ਮੌਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਸਤਾਰ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਤੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ 'ਏ' ਗਰੁੱਪ 'ਚੋਂ ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਘਲੋਟੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾ, ਜਸਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਲੋਰਕੋਟਲਾ ਨੇ ਦੂਸਰਾ, ਹਰਮਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਘਬੱਧੀ ਨੇ ਤੀਸਰਾ ਅਤੇ ਅਰਜੁਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਚੌਥਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਬੀ' ਗਰੁੱਪ 'ਚੋਂ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪਹਿਲਾ, ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਜਗੜੀ ਨੇ ਦੂਸਰਾ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੇ ਤੀਸਰਾ ਅਤੇ ਗੁਰਸਿਮਰਨ ਸਿੰਘ ਰਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚੌਥਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ।

'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਸੋਸਾਇਟੀ (ਰਜਿ.) ਮੋਗਾ' ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ. ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ ਦੀ ਸੁਪਰਸਤੀ ਹੇਠ ਹੋਏ ਇਸ ਦਸਤਾਰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸ. ਹਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਾਨੀਆਂ, ਬਖਤੌਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਡਾ. ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੱਜ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਈ। ਵਿਜੇਤਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੇਤ ਸ. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ (ਰਿਟਾਇਰਡ ਏ. ਏ. ਓ. ਯੂਨਾਇਟਡ ਇੰਡੀਆ), ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਮਠਾੜੂ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ, ਸਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਮੱਲ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਆਦਿ ਨੇ ਦਸਤਾਰਾ,

ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਨਗਦ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਲਕ ਚੰਦ ਬੁੱਧੀਪੁਰਾ, ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਸੰਨਿਆਸੀ, 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਬਿਓਰੇ ਦੇ ਉੱਚ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਮੈਡਮ ਭਾਗਵੰਤੀ ਪੁਰਬਾ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ, ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ, ਬਲਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ, ਹਰਮਨ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ, ਏਕਮਜੋਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ, ਉਮੰਗਦੀਪ ਕੌਰ ਪੁਰਬਾ, ਸਹਿਜਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਣੇਵਾਲਾ, ਗੁਰਸਹਿਜ ਸਿੰਘ, ਜਸਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਚੰਦਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਕਮਮਜੀਤ ਕੌਰ, ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਲੋਹਾਰਾ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਰਾਣੀ, ਪੱਤਰਕਾਰ ਜਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੱਖਾ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਮੈਂਬਰ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਚੰਦ ਸਿੰਘ, ਦੀਪਾ ਲੁਹਾਰਾ, ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ, ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੈਭੀ, ਸਨੀ ਸਿੰਘ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਐਂਗਡ, ਬਿੰਦੀ ਐਂਗਡ ਆਦਿ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਮਹਾਪੁਰਖਾਂ ਨੇ ਨਮ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਜਗਦੀਸ਼ ਦਾਸ ਜੀ ਉੱਚੇ ਡੇਰੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਅੰਤਿਮ ਵਿਦਾਇਗੀ

ਸੰਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮੁਨੀ ਜੀ ਨੂੰ ਪਗੜੀ ਦੀ ਰਸਮ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸਥਾਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਮੋਗਾ / ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ

ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਮੰਨੀ ਪ੍ਰਮਾਣੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਧਾਰਮਿਕ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਜਗਦੀਸ਼ ਦਾਸ ਜੀ ਉੱਚੇ ਡੇਰੇ ਵਾਲੇ ਜੋ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਪੁਲਕ ਗਮਨ ਕਰ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਉੱਚਾ ਡੇਰਾ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਵੀਰਮਦਾਸ ਜੀ ਖੋਸਾ ਰਣਧੀਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਸੈਂਕੜੇ ਮਹਾਪੁਰਖਾਂ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਕੇ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਜਗਦੀਸ਼ ਦਾਸ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕੀਤੇ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੀਰਤਨੀ ਜੱਥਿਆਂ ਨੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਦਕਿ ਬਾਬਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖੋਸਾ ਕੋਟਲਾ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਜਗਦੀਸ਼ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ। ਉਪਰੰਤ ਮਹੰਤ ਚੰਦਰ ਮੁਨੀ ਜੀ, ਸੰਤ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖੋਸਾ ਕੋਟਲਾ ਵਾਲੇ, ਮਹੰਤ ਧੂਣੀ ਦਾਸ ਜੀ (ਪ੍ਰਧਾਨ ਉਦਾਸੀਨ ਪੰਚਾਇਤ ਨਵਾਂ ਅਖਾੜਾ ਹਰਿਦੁਆਰ), ਸਾਹਿਬ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ 17ਵੀਂ ਵੰਸ਼ 'ਚੋਂ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਮਹੰਤ ਜਗਦੀਸ਼ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਜਗਦੀਸ਼ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਗੱਦੀ ਲਈ ਸੰਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮੁਨੀ ਜੀ ਨੂੰ ਆਏ ਹੋਏ ਸੰਤਾਂ ਮਹਾਪੁਰਖਾਂ ਨੇ ਪਗੜੀ ਦੀ ਰਸਮ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸਥਾਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ।

CLASSIFIED ADVT. / ਕਲਾਸੀਫਾਈਡ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ

ਪਲਾਟ ਵਿਕਾਊ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰੋਡ (ਸੰਧੂ ਹਸਪਤਾਲ) ਤੋਂ ਕਰੀਬ 1 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਮੋਗਾ ਵਿਖੇ ਡਿਵੈਸ ਰੋਡ ਤੇ ਸਥਿਤ ਸਾਢੇ 7 ਮਰਲੇ (21x80) ਦਾ ਪਲਾਟ ਸਸਤੇ ਰੇਟ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਊ ਹੈ।

ਪਲਾਟ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਚਾਰਵਾਨ ਸੱਜਣ ਜਲਦੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 98141-21463

ਕਲਾਸੀਫਾਈਡ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 9988-92-9988

ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਿਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਵੈੱਬ ਦੀ ਵੀ. 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ 9988-92-9988

ਮੌਤ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਤੇ ਤੱਕਿਆ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ

ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ

ਖੇਡਣਾ ਨਾ ਬਾਬੁਲ ਦੇ ਘਰ ਮੁੜ ਕੇ,
ਇੱਕ ਮਾਂ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚੋਂ ਵੇਰ ਮੁੜ ਕੇ।
ਜੰਮਣਾ ਕਿ ਨਹੀਂ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਵੀਰਿਆ,
ਇਹ ਤਾਂ ਜਾਣੇ ਸੱਚਾ ਕਰਤਾਰ ਵੀਰਿਆ।

ਚਾਡੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਲਬੋਲਾ ਜੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੁਸ਼ੰਗ ਦੀਆਂ ਇਹ ਸਤਰਾਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਜਹਿਣ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸੀ ਤੇ ਕਮਲਜੀਤ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੈਂਕੜੇ ਦੁੱਖ ਸਹਾਰ ਕੇ, ਅੰਤ ਤੱਕ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸਧਰਾਂ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਇਸ ਜਹਾਨ ਤੋਂ ਵਿਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਿਨ੍ਹੇ ਉਤਰਾਅ ਚੜ੍ਹਾਅ ਆਏ। ਪਰ ਕਮਲਜੀਤ ਨੇ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਰੀ। 18 ਸਤੰਬਰ 1982 ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿਤਾ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਹੋਇਆ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੂਰਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਤੇ ਟੈਕਨੀਕਲੀ ਪੂਰਾ ਮਾਹਿਰ। ਨਾਨ ਮੈਡੀਕਲ ਨਾਲ 10+2 ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਈਲਿਟਸ ਵਿੱਚ 6 ਬੈਂਡ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੇ ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਆਈਲਿਟਸ ਹੈ ਕੀ। ਪਰ ਕਿਸਮਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣਾ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਟੈਂਡੀ ਵੀਜਾ ਸੰਘਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਟੈਂਡੀ ਵੀਜਾ ਲਗਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਅੰਜ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬੈਠੇ। ਵੀਜਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੇ ਫੇਡਰੀਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਡਿਪਲੋਮੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾਂ ਮਾਹਿਰ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਡਿਪਲੋਮਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀਡੀਓਕਾਨ ਸਰਵਿਸ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਗਈ। ਪਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੋਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਡਿਪਲੋਮੇ ਦੇ

ਅਦਾਰ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਪਰ ਇਥੇ ਵੀ ਕਿਸਮਤ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਵੱਡੀਆਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਮਲਜੀਤ ਨੇ ਕਿਨ੍ਹੇ ਪਾਪੜ ਵੇਲੇ। ਪਰ ਕਿਸਮਤ ਅਖੀਰ ਤੇ ਆ ਕੇ ਸਾਥ ਛੱਡ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਘਰੇਲੂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਵੱਡੀ ਪੁਲਾੜ ਪੁੱਟੀ ਸੀ। ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ ਵਿਖੇ ਹਾਇਰ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸਰਵਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਮਹੂਰਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਮਹੂਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ 5-6 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਅਸੀਂ ਤਕਰੀਬਨ 40 ਸਾਲ ਇੱਕ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ। ਚਾਹੇ ਕਈ ਵਾਰ ਕੁੱਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਮੈਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕਮਲਜੀਤ ਵੀ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਮਾਮਾ ਜੀ ਕੇ ਘਰ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਸਵੇਰ ਸ਼ਾਮ ਉਸ ਨਾਲ ਮੇਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜਦ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਝੱਟ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅਕਸਰ ਹੀ ਮੈਂ ਕਿਤੇ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕਮਲ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦੇਣਾ ਕਿ ਤੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਲੈ ਆਵੀਂ। ਉਸ ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਮੇਰਾ ਹੋਰ ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਰਹਿ ਜਾਵੇ, ਤੂੰ ਜਵਾਕਾਂ ਦਾ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਲੈ ਆਉਂਗਾ। ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਏਕਮਜੋਤ, ਉਮੰਗਦੀਪ ਤੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਦੀ ਬੇਟੀ ਚੰਦਨਪ੍ਰੀਤ ਦੀ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਾ ਮੰਨਣੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਹਿਣਾ, “ਕਮਲ ਚਾਚੇ ਨੂੰ ਕਹਾਂਗੇ, ਉਹ ਸਾਡੀ ਗੱਲ ਮੰਨੇਗਾ” ਜੋ ਚੀਜ਼ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਕਹਿ ਦੇਣੀ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕਮਲ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਏਕਮਜੋਤ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਖਾਸ ਲਗਾਅ ਸੀ।

ਦੁੱਖ ਤਕਲੀਫਾਂ ਚਾਹੇ ਕਮਲਜੀਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਆਈਆਂ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੇਟ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਭਾਬੀ ਭਾਗਵੰਤੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਾਂਵਾਂ ਵਾਂਗ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਭਰਜਾਈ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਵਾਂਗ ਸਮਝਿਆ। ਇੰਨੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜੁਝਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਕਦੇ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਲੜਾਈ, ਕਲੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਪਿਆ।

ਅਸੀਂ ਸਾਡੇ ਤਾਏ ਚਾਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਮੁੰਡੇ, ਸਾਡਾ ਸਭ ਦਾ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਸੀ। ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਇਆ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੀ ਬੇਟੀ ‘ਪੰਮੀ’ ਸਾਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਈ ਸੀ। ਭੈਣ ਭਰਾ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਤੁਰ ਗਏ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸ਼ਰੀਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਇਸ ਖਾਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਸ਼ਰੀਕ ਦਾ ਨਾਮ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਵਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਰੀਕ ਵੇਖ ਕੇ ਮੱਚਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰੀਕ (ਤਾਏ ਚਾਚੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ) ਇਹ ਸਾਡੀਆਂ ਸੱਜੀਆਂ ਖੱਬੀਆਂ ਬਾਹਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਵੇਲੇ ਸਾਨੂੰ ਸੰਭਾਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਚਾਹੇ ਸਾਡੇ ਲੱਖ ਗੁੱਸੇ ਗਿਲੇ ਸ਼ਿਕਵੇ ਹੋਣ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹੀ ਬਾਹਵਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਦੂਰ ਬੈਠੇ ਭੈਣ ਭਰਾਂ ਪੈਸੇ ਧੌਲੇ

ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨੇੜੇ ਦੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਬੜ੍ਹਾ ਸੌਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਭਾਣਾ ਮੰਨਣਾ ਕਹਿਣਾ ਸੌਖਾ, ਪਰ ਮੰਨਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਤਾਂ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬਾਕੀ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਲ ਹੋਣਾ ਹੀ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤਾਂ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਬਣਨੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਤੇ ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨਾਲ ਵਾਪਰਦੇ ਹਾਦਸੇ ਨਿੱਤ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਸਿਸਟਮ ਤੇ ਲਾਹਣਤਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਕਮਲਜੀਤ ਦਾ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋਇਆ, ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ ਤੋਂ ਮੋਗਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੋਗਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਘੱਲੂ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਪੁੱਲ ਉਤਰਨ ਸਾਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆ ਰਹੇ ਇੱਕ ਅਵਾਰਾ ਢੱਠੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਗਿਆ। ਡਿਗਦੇ ਸਾਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਬੱਸ! ਸੁਰਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਈ ਤੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕੋਮਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਿਹਾ। ਤੀਸਰੇ ਦਿਨ ਪੀ ਜੀ ਆਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਸਾਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਿਆ। ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਚਾਹੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਤੋਂ ਲੁਧਿਆਣੇ ਜਾਣਾ, ਚਾਹੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਲੁਧਿਆਣੇ ਜਾਣਾ। ਰਾਸਤੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਟੋਲ ਪਲਾਜੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੋਲ ਪਲਾਜੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ ਕਿ ਟੋਲ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤੇ ਟੋਲ ਰੋਡ ਤੇ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਦੂਸਰਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸ਼ੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੋਰਸ ਕਮਲਜੀਤ ਦਾ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਕਿਥੇ ਸੀ? ਮੇਨ ਸੜਕ ਤੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋਇਆ, ਤਕਰੀਬਨ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਉਹ ਉਥੇ ਪਿਆ ਰਿਹਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੋਰਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ? ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਕਸੂਰ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਸ਼ੜਕ ਤੋਂ ਪਿਆ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਜੁਝ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਕੋਈ ਐਮਬੂਲੈਂਸ ਨੂੰ ਫੋਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਕਿਧਰ ਗਈ?

ਤੀਸਰੀ ਗੱਲ। ਹਰ ਖਾਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਗਊ ਸੈਸ ਲੱਗਦਾ। ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ ਗਊ ਸੈਸ ਲੱਗਦਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਵੇਚਣ ਲੱਗੇ ਰਜਿਸਟਰੀਆਂ ਤੇ ਗਊ ਸੈਸ ਲੱਗਦਾ। ਫਿਰ ਗਊਸੈਸ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੀ ਗਊ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਸਾਂਭਦੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਕਿਉਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ? ਕਿਸੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦਾ ਘਰ ਉਜੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿੱਤ ਹਾਦਸੇ ਵਾਪਰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

ਸਾਡਾ ਕਮਲਜੀਤ ਤਾਂ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਵਾਉਂਡੇਸ਼ਨ (ਰਜਿ.) ਮੋਗਾ, ਕੁਰਲ ਐਨ.ਜੀ.ਓ. ਕਲੱਬਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਤੇ ਹੋਰ ਭਰਾਤਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੁੱਝ ਅਹਿਜੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰੀਏ ਕਿ ਜੋ ਹਾਦਸਾ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਵਾਪਰਿਆ, ਅਹਿਜੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬਚਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਤਿਲ ਮਾਤਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੁ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹੋਏ, ਜ਼ਰੂਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ।

ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ !

ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀਆਂ ਦੁੱਖ ਭਰੀਆਂ ਯਾਦਾਂ

ਨਵੰਬਰ 2014 ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਉੱਘੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਬੋਠੇ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਮੌਤ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਤੇ ਹੰਡਾਏ ਪਲਾਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪੁਸਤਕ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਛੋਟੇ ਵੀਰ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਤੱਕਿਆ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ 'ਮੌਤ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼' ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

13 ਮਾਰਚ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਰਾਤ ਤਕਰੀਬਨ 8:00 ਕਿਸੇ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ। ਮੈਂ ਫੋਨ ਸੁਣਿਆ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ,
“ਤੁਸੀਂ ਕਮਲ ਦੇ ਬੁਰਥੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋ”
“ਹਾਂ ਜੀ”
“ਵੀਰੋ ਕਮਲ ਦਾ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋ ਗਿਆ”
ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਆ ਕਿ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਸੁਣ ਕੇ ਹੋਸ਼ ਉਡ ਜਾਂਦੇ ਆ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕਿਥੇ ਹੋ ਕਮਲ? ਅਸੀਂ ਹੁਣੇ ਆਏ।

ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਸੀਂ ਸੰਘ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲੇ ਆ। ਮੈਂ ਉਪਰ ਚੁਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਮੈਂ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਖੱਲੇ ਆਇਆ ਤੇ ਪੌੜਿਆ ਉਤਰਦੇ ਉਤਰਦੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਤੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਬਲਬਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਮਲਜੀਤ ਦੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਸੇ ਨੰਬਰ ਤੋਂ ਫਿਰ ਫੋਨ ਆਇਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੀਰੋ ਸੰਘ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਤਾਂ ਜੁਆਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਹੁਣ ਡਾ. ਰਾਜੀਵ ਦੇ ਲਿਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜਦ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੁਆਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਤਾਂ ਲੱਤਾ ਕੰਬਨ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਤੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹੜਤਾ ਦਫੜੀ ਮੱਚ ਗਈ। ਮੇਰੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਬਲਬਰਨ ਨੇ ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਮੇਰੇ ਮਾਮਾ ਜੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ। ਮੈਂ ਕਾਰ ਸਟਾਰਟ ਹੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸੇ ਨੰਬਰ ਤੋਂ ਫਿਰ ਫੋਨ ਆਇਆ ਕਿ ਵੀਰੋ ਰਾਜੀਵ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਵੀ ਜੁਆਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਮੈਡੀਸਿਟੀ ਹਸਪਤਾਲ ਆ ਜਾਓ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਮੇਰੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੈਡੀਸਿਟੀ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਮੈਡੀਸਿਟੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇਲਾਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਕਮਲ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕਿਸੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਣਹੋਣੀ ਨੂੰ ਬਿਅਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਰ ਕਮਲ ਦੀ ਹਾਲਤ ਉਸ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣੇ ਜਾਂ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਢਲੀ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤਾਂ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਹੀ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਦੇ ਇੱਕ ਰਾਤ ਲੰਘ ਗਈ, ਅਗਲੀ ਦੁਪਹਿਰ ਲੰਘ ਗਈ ਪਰ ਕਮਲ ਨੇ ਅੱਖ ਨਾ ਪੱਟੀ। ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕੋਈ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਲੁਧਿਆਣੇ ਲੈ ਚੱਲੋ, ਕੋਈ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਇਲਾਜ ਉਥੇ ਵੀ ਇਹੀ ਆ, ਕੋਈ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਐਮਜ ਬਰਿੰਡੇ ਲੈ ਚੱਲੋ, ਕੋਈ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਵੀ ਮਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਖੜ੍ਹ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਸੰਨਿਆਸੀ ਜੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਅਸੀਂ ਕਮਲ ਨੂੰ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਖੁਦ ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਸੰਨਿਆਸੀ ਜੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਠੀਕ ਹੋਇਆ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਸੀ।

14 ਮਾਰਚ 2024 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਮੈਡੀਸਿਟੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੋਫਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਪਰ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਜਾਂ ਸਕਦੇ ਹੋ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਵੀ ਕਮਲ ਨੂੰ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਲਿਜਾਣਾ

ਠੀਕ ਸਮਝਿਆ। ਅਸੀਂ 14 ਮਾਰਚ 2024 ਨੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ 10:00 ਕੁ ਵਜੇ ਕਮਲ ਨੂੰ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਲੈ ਗਏ। ਮੈਡੀਸਿਟੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵੈਟੀਨੇਰ ਵਾਲੀ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਨੂੰ ਦੋ-ਭਾਈ ਦੇ ਘੱਟੋ ਰਾਸਤੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਗਏ। ਅਸੀਂ 15 ਮਾਰਚ 2024 ਨੂੰ ਸੁਬਾ 01:00 ਕੁ ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਮਲ ਨੂੰ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ 14-15 ਮਾਰਚ ਤੇ 15-16 ਮਾਰਚ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਥੇ ਰਹੇ। 16 ਮਾਰਚ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ 2:00 ਵਜੇ ਕਮਲ ਸਾਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਿਆ। ਮਾਰਚ 17 ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਮੇਰਾ ਵਿਖੇ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ 6 ਕੁ ਵਜੇ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਵੀਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂਦੇ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ। ਸਾਹਮਣੇ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦਾ। ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੋਨੋਟਰ ਵਿੱਚ ਜਗ ਰਹੀ ਹਰੇ ਰੰਗ ਲਾਈਟ ਇੱਕ ਦਮ ਖੁੱਬ ਗਈ ਤੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੀ ਲਾਈਟ ਜਗ ਪਈ। ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਦਮ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਵੀਰ ਗਿਆ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਸ ਟਾਈਮ ਕਿੰਨੀਆਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਭਾਣਾ ਨਾ ਵਰਤੇ। ਸਾਰੇ ਸਟਾਫ ਵਿੱਚ ਹੜਤਾ ਦਫੜੀ ਮੱਚ ਗਈ। ਸੀਨੀਅਰ ਡਾਕਟਰ ਇੱਕ ਦਮ ਹਾਜ਼ਿਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਡਾਕਟਰ ਸਿਰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਪਿਛੇ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਇਸ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੇ। ਮੇਰੀ ਧਾਹ ਨਿਕਲ ਗਈ ਪਰ ਸਾਕਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਨਰਸਾਂ ਤੇ ਜੂਨੀਅਰ ਡਾਕਟਰ ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਤਜਰਬਾ। ਜੂਨੀਅਰ ਲੇਡੀ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਪਲਸ ਚੱਲਣ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸੀਨੀਅਰ ਡਾਕਟਰ ਇਕਦਮ ਐਕਟਿਵ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸੀਨ ਕਈ ਵਾਰ ਫਿਲਮਾਂ ਤੇ ਸੀਰੀਅਲ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋ ਪੁੰਸਾਂ ਜਿਹੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਰੰਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹੀ ਸੀਨ ਅੱਜ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਛੋਟੇ ਵੀਰ ਕਮਲਜੀਤ ਦੇ ਟਿੱਡ ਤੇ ਕੋਈ ਸਲੇਬਨ ਮਲ ਕੇ ਉਹ ਕਰੰਟ ਵਾਲੀਆਂ ਪੁੰਸਾ ਟਿੱਡ ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਤਾਂ ਕਮਲਜੀਤ ਇੱਕ ਦਮ ਖੁੜਕਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਆਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਰਨ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਮੈਂ ਫੇਰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂਆਂ ਪੀਰਾਂ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕੀਤੀਆਂ।

ਕਮਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਕੰਡੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਆਪਣੇ ਕਮਰ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਦੱਸਿਆ ਉਸ ਨੇ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ। ਮੇਰੇ ਮਾਮਾ ਜੀ ਦਾ ਲੜਕਾ ਹਰਦੀਪ ਤੇ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਭਰਾ ਗੁਰਮੀਤ ਵੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਥੇ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਗਏ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਘੰਟਾ ਕੁ ਵੇਟ ਕਰੋ, ਫਿਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨ ਪਤਾ ਲੱਗੂਗੀ ਪਰ ਚਾਨਣ ਘੱਟ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਰਾਸਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਾਲਾਂ ਜਿੱਠਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਕਹੇਗਾ ਹੁਣ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਪਰ ਰੱਬ ਦੇ ਭਾਣੇ ਨੂੰ ਕੋਣ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਕਮਰ ਤੱਕ ਕਈ ਗੱਲੇ ਲਗਾਏ ਪਰ ਉਹ ਬਾਕੀ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਅਸਤ ਸੀ। ਤਕਰੀਬਨ ਦੋ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਡਾਕਟਰ ਕਮਲ ਕੋਲ ਆਇਆ ਤੇ ਕਮਲ ਦੀ ਚੈੱਕਅਪ ਕਰ ਕੇ ਜੂਨੀਅਰ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਦੱਸ ਗਿਆ। ਸਟਾਫ ਨੇ ਕਮਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਸਿਫਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਰੱਬ ਨੇ ਕਮਲਜੀਤ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਹੁਣ ਇਹ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਲੰਘ ਗਈ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਨਰਸ ਨੇ ਕਮਲ ਦਾ ਮੂੰਹ ਸਿਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਤੇ ਹਰਦੀਪ ਵਾਹੀ ਸਿਰ ਵੈਟੀਨੇਰ ਤੇ ਪੰਪ ਦੇ

ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਯਾਦ...
ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਛੋਟੇ ਵੀਰ ਕਮਲਜੀਤ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਲਾਲ ਕੋਠੇਡਾ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜੀ ਪਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਠੇ ਦੁਖੀ ਮਨ ਲਾਲ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਦਿੱਤਾ ਕਰਾਹਾ।

ਰਹੇ ਸੀ। ਉਸ ਟਾਈਮ ਹਰਦੀਪ ਕੋਲ ਬੈਠਾ ਵੈਟੀਨੇਰ ਤੇ ਪੰਪ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਬੈੱਡ ਦੇ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਨਰਸ ਨਾਲ ਕਮਲ ਦੀ ਕੰਡੀਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨਰਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾ ਪੰਪ ਦਿੰਦੇ ਸੀ ਤਾਂ ਜਿਆਦਾ ਜੋਰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਹਲਕਾ ਨੱਪਣ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਾਹ ਅੰਦਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੋਈ ਰਿਕਵਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਆਸਾ ਦੀ ਕਿਰਨ ਦਿਸਣ ਲੱਗੀ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕੁੱਝ ਮਿੰਟਾ ਬਾਅਦ ਕਮਲ ਦਾ ਪੇਟ ਹਿੱਲਣਾ ਵੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਰਦੀਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਬੁਲਾ। ਮੈਂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਲਿਆਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਲਸ ਚੈੱਕ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵੀ ਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਪਲਸ ਚੈੱਕ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਲਾਈਨ ਬਿਲਕੁੱਲ ਸਿੱਧੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਵੇਖਦੇ ਸਾਰ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਗਏ ਕਿ ਭਾਣਾ ਵਰਤ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਡਾਕਟਰ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਸ ਦੀ ਹਾਰਟਬੀਟ ਰੁੱਕ ਗਈ ਹੈ।” ਕੁੱਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਕਮਲ ਨੂੰ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਕੇ ‘ਮੋਰਚਰੀ’ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਦੁਖਦਾਈ ਮੰਜਰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁਲੇਗਾ। ਵੇਖਦੇ ਹੀ ਵੇਖਦੇ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਕਮਲਜੀਤ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਥੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਵੀਰ ਨੂੰ ਅੱਖੀਂ ਜਾਂਦੇ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਪਰ ਫੜ ਨਹੀਂ ਸਕੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਹੀ ਮੌਤ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਸੀ।

ਕਮਲਜੀਤ ਦੀ ਮੌਤ, ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਸੰਸਕਾਰ, ਸੰਸਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੁੱਲ ਚੁਗਣੇ, ਫੁੱਲ ਪਾਉਣੇ ਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ। ‘ਕੁੱਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਏ ਖੋਲ ਸਮਾਪਤ ਸਾਰਾ’ ਦੁਨੀਆਂ ਤਾਂ ਕੁੱਝ ਹਵਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕੁੱਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮਲਜੀਤ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਕਮਲਜੀਤ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤੱਕ ਯਾਦ ਰਹੂਗਾ। ਹਰ ਖੁਸ਼ੀ ਗਮੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਉਸ ਦੀ ਯਾਦ ਆਵੇਗੀ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੱਚ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੰਮ ਨਾਲ ਦੇ ਕਦੇ ਨੀ ਮੁੱਲ ਬਿਆਉਦੇ, ਕੁੱਲ ਚੀਜ਼ ਮੁੱਲ ਵਿਕਦੀ। ਕਮਲਜੀਤ ਨੇ ਮੁੱਝ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਨਹੀਂ ਪਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੰਗ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਕਦੇ ਇੱਕ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪੇਡਣਾ ਕਿ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਮਾਂ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਜੰਮਣਾ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਜਿਥੇ ਵੀ ਹੋਵੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇ, ਕਮਲਜੀਤ ਜਦ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਆਵੇ ਤਾਂ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਲਿਖਾ ਕੇ ਆਵੇ। ਇਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੱਟੇ ਕਸ਼ਟ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਨਾ ਚੱਲਣੇ ਪੈਣ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਉਸ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਣਾ ਬਖਸ਼ੇ। ਅਲਵਿਦਾ ਕਮਲਜੀਤ!

-ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ

ਥਾਥਾ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਬੁੱਘੀਪੁਰਾ ਬਣੇ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਰੂ-ਬ-ਰੂ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ 41 ਐਪੀਸੋਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ

ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਬਚਨ ਲਈ ਹੈਲਮਟ ਪਹਿਨਦੇ ਹਾਂ ਜਦਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਾਸਤੇ ਪਹਿਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਬੁੱਘੀਪੁਰਾ

ਮੋਗਾ / ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਚੌਮਾ
'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਰੂ-ਬ-ਰੂ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਵੈਬ ਟੀ.ਵੀ. ਦਾ ਚਰਚਿਤ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਖਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ। ਚੀਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੇਠ ਬਣਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਉੱਘੀਆ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਟਕਕਾਰ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਲਾਕਾਰ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਗੀਆਂ-ਦਾਡੀਆਂ, ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸੇ ਕੜੀ ਤਹਿਤ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਵਧ ਰਹੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਬੁੱਘੀਪੁਰਾ ਨੂੰ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਬੂਲਦੇ ਹੋਏ ਉਹ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਬਿਓਰੋ ਦੇ ਸਟੂਡੀਓ ਵਿਖੇ ਹਾਜ਼ਿਰ ਹੋਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ ਵੈਬ ਟੀ.ਵੀ. ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਹੱਥ-ਬੀਤੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੈਲਮਟ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਦਾਰਨਾਂ ਦੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਬਚਨ ਲਈ ਹੈਲਮਟ ਪਹਿਨਦੇ ਹਾਂ ਜਦਕਿ ਇਹ ਸਾਡੀ ਗੱਠਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਾਸਤੇ ਪਹਿਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਚੇਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ।

'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਰੂ-ਬ-ਰੂ' ਦੇ ਇਸ 41 ਵੇਂ ਐਪੀਸੋਡ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਮੇਂ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸ. ਡਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ ਨੇ ਖੁਦ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਬੁੱਘੀਪੁਰਾ ਜੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ, ਕੋਮਰਾ ਬੋਥੀ ਉਮੰਗਦੀਪ ਕੌਰ ਤੋਂ ਏਕਮਜੋਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ ਵੱਲੋਂ ਉਪਰੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਰੂ-ਬ-ਰੂ' ਦਾ 41 ਵਾਂ ਐਪੀਸੋਡ ਵੈਬ ਸਾਈਟ www.mehakwatanlive.com ਜਾਂ ਯੂ-ਟਿਊਬ ਤੇ www.youtube/MehakWatanDiLive ਡਰ ਕੇ ਵਰਲਡ ਵਾਈਡ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਮਲਜੀਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ

ਯਾਰਾ ਦਿਲਦਾਰਾਂ ਵੇ

ਕਮਲ ਚੇਤਿਆਂ ਚੋਂ ਭੁੱਲਦਾ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਮਸਤੀ ਉਸਨੂੰ ਕਈ ਉਲਝਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਬੜਾ ਮਜ਼ਾ ਆਉਦਾ ਸੀ ਉਸਦਾ ਡੱਕਰ ਸੁਭਾਅ, ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਧੜਾਧੜ ਜਾਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਾਰੇ ਡਿਕਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਕਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਬਾਰੇ ਕਈ ਗਹਿਰੇ ਸਵਾਲ ਜਿੰਨਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ। ਹਰ ਵਾਰ ਕਹਿ ਦੇਣਾ ਡਵਨਦੀਪ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਤੇਰੇ ਉੱਤਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਮੇਰੇ ਘਰ ਬੈਠ ਕੇ ਮੇਰੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਉਲਝੀ ਕਬੀਲਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਸਰਦ ਹੁੰਦਾ ਲੈ ਕੇ ਚੁੱਪ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਬੀਤੀਆਂ ਦੀ ਸਾਖੀ ਸੁਣਾਉਣੀ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕਰਨੀ।

ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਛੇ ਬੈਂਡ ਲੈ ਲਏ ਪਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਗੁਜ਼ਰ ਬੁਸਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਕਮਲ ਨੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਹਾਣੀ ਬਣਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਭਾਈਆਂ ਨਾਲ ਮੱਢੇ ਨਾਲ ਮੱਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ।

ਜਦੋਂ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ' ਮੋਗਾਜੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਾਗਮ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਕਮਲ ਨੇ ਮੋਹਰੀ ਹੋ ਕੇ ਜ਼ੁਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣੀਆਂ। ਕਾਸ ਜੋ ਕਮਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਆਹ ਭਾਣਾ ਨਾ ਵਰਤਦਾ। ਪਰ ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਭੇਇੰ ਚੱਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਮੌਤ ਆਪ ਉੱਥੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੌਤ ਡਾਹਢੀ ਹੋ ਜਰਵਾਣੀ ਹੋ ਅਟੱਲ ਹੋ।

-ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਤਾਰੇਵਾਲਾ
(ਸਿਆਸੀ ਸਲਾਹਕਾਰ)

ਭਾਈ ਮਰੇ ਤਾਂ

ਕੋਲ ਕਰੋਂਦੇ ਹੰਢ ਦੇ ਤਾਈਂ ਪਈਆਂ ਆਣ ਬਲਾਵਾਂ।
ਭਾਈ ਮਰੇ ਤਾਂ ਵੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਡੋਲਿਓਂ ਭੱਜਣ ਬਾਹਵਾਂ।
ਸਾਗ ਸੰਬੰਧੀ ਹੋ ਕੇ ਕੰਠੋਂ ਫੜ ਕੇ ਕਾਲਜਾ ਬਹਿ ਗਏ।
ਚਾਅ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਹੋਏ ਨਾ ਪੂਰੇ ਦਿਲ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਰਹਿ ਗਏ।
ਨਾ ਚੋਰੀ ਨਾ ਡਾਕਾ ਕੋਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ।
ਭਾਈ ਮਰੇ ਤਾਂ ਵੀਰਾਂ ਦੀਆਂ.....

ਬੁੱਢੇ ਬਾਪ ਦਾ ਬੁੱਢੇ ਵਾਰੇ ਢਹਿ ਗਿਆ ਅਰਸ਼ ਚੁਬਾਰਾ।
ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਦਿਸੇ ਨਾ ਹੁਣ ਸਹਾਰਾ।
ਪੁੱਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਰ ਗਏ ਗੱਭਰੂ ਅੰਨ੍ਹੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਮਾਵਾਂ।
ਭਾਈ ਮਰੇ ਤਾਂ ਵੀਰਾਂ ਦੀਆਂ.....

ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਵੀਰਾ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਮਾਪੇ।
ਤੇਰੇ ਬਾਝੋਂ ਵੀਰਾ ਵੇ ਜੱਗ ਸੁੰਨਾ ਸੁੰਨਾ ਜਾਪੇ।
ਭੈਣ ਉਡੀਕਾਂ ਕਰੇ ਵੀਰਨਾ ਕੋਠਿਓਂ ਕਾਗ ਉਡਾਵਾਂ।
ਭਾਈ ਮਰੇ ਤਾਂ ਵੀਰਾਂ ਦੀਆਂ.....

ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਲੈ ਗਿਆ ਖੋਹ ਕੇ ਕੀ ਰੱਬਾ ਮਜ਼ਬੂਰੀ।
ਅੜਿਆ ਪਿਆ ਸੀ ਕਮਲ ਦੇ ਬਾਝੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕੰਮ ਜ਼ਰੂਰੀ।
'ਆਜ਼ਾਦ' ਵੇ ਅੱਖੇ ਦਿਨ ਨੇ ਲੰਘਦੇ ਰੋ ਰੋ ਰਾਤ ਲੰਘਾਵਾਂ।
ਭਾਈ ਮਰੇ ਤਾਂ ਵੀਰਾਂ ਦੀਆਂ.....

-ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਦੱਧਰ

ਸ਼ੋਕ ਸਮਾਚਾਰ

ਭੈਣ ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪੰਮੀ ਪਤਨੀ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰਚਾ ਵਾਸੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਬੇਵਕਤ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਬੇਹੱਦ ਅਫਸੋਸ ਹੈ।

ਮੋਗਾ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵੀਰ ਹਰਕਮਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਦੌਰਾਨ ਬੇ-ਵਕਤ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਬੇਹੱਦ ਅਫਸੋਸ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਬਿਓਰੋ ਵੱਲੋਂ ਵਿਛੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਦੇ ਬੇ-ਵਕਤ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਬੇਹੱਦ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਵਿਛੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ੋ।

ਮੀਡੀਅਮ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ ਵਿਚ

ਫਲੈਕਸਾਂ ਵਾਲ ਪੇਪਰ

ਬਣਵਾਉਣ ਅਤੇ ਲਗਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

94170-10380

ਜਲ ਦਿਵਸ ਅਤੀਤ, ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ

ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਠੰਡੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਜਲ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਹੋਈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੋਜਕਰਤਾ, ਵਿਗਿਆਨੀ ਅਤੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਖੋਜ ਭਰਤਰ ਤੱਥ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕਲਪਨਾਵਾਂ ਅਧਾਰਿਤ ਨਿਰਮੂਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਅੰਪਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਹ ਤਰਕ ਹੈ ਯਤੀਮ ਭਰਤਰ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ, ਅੱਜ ਵੀ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਰਕਸੰਗਤ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ ਪਾਣੀ ਜਾਂ ਜਲ ਹੀ ਬਨਸਪਤੀ, ਪਸ਼ੂ, ਪੰਛੀਆਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਸੀ, ਇਹ ਹੁਣ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਇਹ ਜੀਵਨ ਅਧਾਰਿਤ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਮੁਫਤ ਸਨ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਈਆਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਅਧਾਰ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਹ ਯੁੱਧਾਂ ਦਾ ਅਧਾਰ ਵੀ ਬਣਨਗੀਆਂ।

ਦਰਅਸਲ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਸਪਾਰਨ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਇਹ ਤੱਥ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹਨ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਬਨਸਪਤੀ, ਅਨਾਜ ਬੀਜਾਂ, ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਧਰੋਹਰ ਨਾਲ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਤੰਬੂ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨਾਲ ਕਰੋਘੜੀ ਪਾ ਕੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਕੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਗੁਰਬਤ ਅਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਸੀ ਉਥੇ ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਗਸ਼ਲਾਵਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਪਜਾਊ ਸੂਬਾ ਪੰਜਾਬ ਸੀ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਤਜਰਬੇ ਕਰਨ ਦਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਅਧਾਰਿਤ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਕੁਦਰਤੀ ਇਲਾਜ ਪੁਲਾਲੀ (ਆਯੂਰਵੇਦ) ਨੂੰ ਹਾਸ਼ੀਏ ਤੇ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜੇ ਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾੜਵੀਆਂ ਨੇ ਸਾਥੋਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਲਿੰਪੀ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਵੱਖ ਟੁੱਕ ਅਤੇ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਦੌਰ ਦੌਰਾਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਢਾਕੇ ਦੀ ਮਲਮਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਸਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵੱਖਣ ਵਾਂਗ ਆਪਣੀਆਂ ਮਿੱਲਾਂ ਦੇ ਮਾਲ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਕੀਤਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਪਰਪੱਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਰੇਲੂ ਦਸਤਕਾਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਨਅਤੀ ਉਤਪਾਦਨ ਤੋਂ ਨਿਰਭਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਭ ਦਸਤਕਾਰੀ ਕਿੱਤਾਈ ਦੀ ਹੋਂਦ ਰਹੀ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਕੋਲ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਹੀ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਰਾਸਤੀ ਦੇਸੀ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਬੀਜ, ਵਿਰਾਸਤੀ ਦਰੱਖਤ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਪਸ਼ੂ ਧਨ, ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਧਰੋਹਰ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸਾਮਰਾਜੀ ਮੁਨਾਫਾ ਬਿਰਤੀ ਕਾਰਨ 95% ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਬਾਹੀ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਾਡੀਆਂ ਹੀ ਵੰਣਾਂ ਨਾਲ ਬਣੇ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਵੀ ਇਸ ਬਰਬਾਦੀ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ 1947 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਫੇਰ 1966 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਰਾਜਸੀ ਹਿੱਤਾਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਆਹਾ ਚਲਾਇਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਕੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਉਸਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਹੱਕ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਦੇ ਕੇ ਪੰਜ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਬਲੀ ਲਈ ਗਈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰੇ ਕਰਕੇ, ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਤੇ ਕਹਿਰ ਢਾਹ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਜਲ ਦਿਵਸ ਤੇ ਪਾਣੀ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਦਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ? ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੂੰ ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਖੋਪੇ ਲਗਾ ਕੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ, ਜ਼ਹਿਰੀਲੀਆਂ ਕੀਟ ਨਾਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਪੋਟਪਾਣੀ ਕਿਉਂ ਦੂਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਜ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਪੰਛੀ ਹੀ ਤੇਲੇ ਦੀਆਂ ਸੁੰਝੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਮੁਫਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਨਦੀਨ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪਸ਼ੂ ਜਾਂ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕ ਰੋਬਿਆਂ ਨਾਲ ਨਦੀਨ ਖੋਤ ਕੇ ਮੁਫਤ

ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਲਾਗਤ ਨਾਂ ਮਾਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਫਾਰਮੀ ਰੋਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਸਾਡੇ ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਦੇਸੀ ਖਾਦਾ ਰਾਹੀਂ ਮੁਫਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰਵਾਇਤੀ ਖੇਤੀ ਕਾਰਨ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਮਸਾਂ ਦਸ-ਪੰਦਰਾਂ ਫੁੱਟ ਤੇ ਸੀ। ਨਲਕਿਆਂ ਖੂਹਾਂ ਅਤੇ ਕੱਸੀਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਪੀਣ ਯੋਗ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਜਲ ਦਿਵਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਇਸ ਬੋਧਕੀਮਤੀ ਲੋੜ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਸਾਮਰਾਜੀ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਖੋਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਲਾਵਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਰੋਹਾਂ, ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ, ਨਦੀਨ ਨਾਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਥਾਂ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀਆਂ ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜ ਹਾਗਸ ਪਾਵਰ ਦੇ ਇੰਜਣਾਂ ਨੂੰ, ਫੇਰ ਅੱਠ ਪਾਵਰ ਦੇ ਮਾਸਟਰ ਇੰਜਣਾਂ ਨੂੰ ਬੋਰ ਕਰਕੇ ਖੂਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਕੱਢਣ ਦਾ ਜਾਦੂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਲੋਕ ਇਸ ਦੇ ਐਨੇ ਕਾਇਲ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਕਪਾਹਾਂ ਨਰਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਛਿੱਟੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਫਤ ਤਪਦੇ ਚੁੱਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਰਸੋਈ ਗੈਸ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੱਥ ਨਲਕਿਆਂ ਤੇ ਵੀ ਮੋਟਰਾਂ ਲੱਗਣ ਲੱਗੀਆਂ ਤਾਂ ਸੂਝਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਅਜਿਹਾ ਆਵੇਗਾ ਕਿ "ਪਾਣੀ ਵੀ ਮੁੱਲ ਵਿਕਿਆ ਕਰੇਗਾ" ਤਾਂ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਆਦਮੀ ਪਾਗਲ, ਜਾਹਿਲ ਅਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਲੱਗਦਾ। ਪਰ ਅੱਜ ਇਹ ਸਭ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੋਤਲ ਦਸ, ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਕ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰ ਵੀ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਵਿਕ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਮਾੜੀ ਮੋਟੀ ਬੋਧਿਆਨੀ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਸੋਈ ਬੇਬ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਸਟੋਵ ਫਟਣੋਂ ਹਟ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰ ਫਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਵਰਤਾਰਾ ਮੁਨਾਫਾ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ।

ਜਲ ਦਿਵਸ ਲਈ ਇੱਕ ਦਿਨ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਉੱਚਿਤ ਨਹੀਂ

- ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਬੌਢੇ
 ਸਾਹਿਤਕ ਸਲਾਹਕਾਰ: ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ
Ph.98143-04213
 E-Mail: dhaliwal.gurmelbaude@gmail.com

ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਪਾਣੀ ਸੈਂਕੜੇ ਫੁੱਟ ਹੇਠਾਂ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸਦੇ ਕਾਰਨ, ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਜਿਸਨੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਾਮਰਾਜੀ ਮੁਲਕਾਂ ਲਈ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਦੀ ਮੰਡੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਿਰ ਜੋੜ ਕੇ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਐਨੇ ਡਰਪੋਕ ਕਿਉਂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ? ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰੋਨਾ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਨੇ ਜਾਨਲੋਵਾ ਬੀਮਾਰੀ ਦਾ ਸਹਿਮ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭਜਾਉਣ ਲਈ ਬਾਲੀਆਂ, ਕੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਤਾੜੀਆਂ ਮਰਵਾ ਕੇ ਦੇਖ ਲਈਆਂ। ਇਹ ਤਾੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਤਰਕਹੀਣ ਮੂੰਹ ਤੇ ਚਪੜਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਸਨ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਜ ਕੋਈ ਕਹਿ ਦੇਵੇ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਤੇਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ ਤਾਂ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪਾਂ ਤੇ ਕਤਾਰਾਂ ਲੱਗ ਜਾਣਗੀਆਂ ਪਰ ਜਿਸ ਦਿਨ ਪਾਣੀ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿਹੜੇ ਪੰਪ ਅੱਗੇ ਕਤਾਰਾਂ ਲਗਾ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾਂਗੇ? ਮਨੁੱਖ ਕੋਈ ਪਪੀਹਾ ਤਾਂ ਹੈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਬੁੱਦ ਦੀ ਆਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਬੱਦਲਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਮੂੰਹ ਅੱਡ ਕੇ ਖੜ੍ਹ ਸਕੇ। ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰੱਖਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਪਾਣੀ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੰਛੀ ਮਰ ਗਏ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਂਗ ਸਵੈ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਹਿਜਰਤ ਕਰ ਗਏ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਚਿੜੀਆਂ, ਮੱਧ, ਚੱਕੀਰਾਹਾ, ਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੰਛੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੇ। ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਝਾਂ ਗਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿਸ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਮਿਲਾਵਟੀ ਦੁੱਧ, ਦਹੀਂ, ਲੱਸੀ ਅਤੇ ਪਨੀਰ ਦੇ ਮੁਰੀਦ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿ ਮਿਲਾਵਟੀ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰੜਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰ ਕੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਫੋਲੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਜੇ ਵੀ ਘੋਸ਼ਣ ਮਾਰ ਕੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸਨੂੰ ਉਡੀਕ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਗੱਲ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਕਿ ਪਾਣੀ ਦੀ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ, ਪਸ਼ੂ, ਪੰਛੀਆਂ ਅਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ। ਰਸੋਈ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰ ਜਾਂ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਬਨਸਪਤੀ, ਪਸ਼ੂ ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਕਮਰਾਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ

ਵੀ ਝੰਡੇ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਦੀਆਂ ਕਸਮਾਂ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਫੈਦੇ ਦਾ ਦਰੱਖਤ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਣੀ ਧਰਤੀ ਹੇਠੋਂ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਨਹਿਰਾਂ ਤੇ ਸਾਹ ਮਾਰਗਾਂ ਤੇ ਕਿਸ ਅਕਲ ਦੇ ਅਨੂੰ ਨੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ? ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਡੀਵਾਈਡਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜੋ ਕਨੇਰ ਦਾ ਬੂਟਾ ਹੈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਹੈ ਇਹ ਕਿਸ ਭੜ੍ਹਦੇ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਏਨਾ ਨੂੰ ਟੋਕੀਆਂ ਭਰ ਕੇ ਪਾਣੀ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਬੂਟਾ ਨਾਂਮਾਤਰ ਪਾਣੀ ਪੀਂਦਾ ਹੈ। ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਣੀ ਪੀਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਇੱਕ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਵਿੱਚ ਪੰਦਰ੍ਹਾਂ ਵੀਹ ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਖਪਤ ਹੈ। ਜੇ ਇਸਨੂੰ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਏਨੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਖਪਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਝੋਨੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਐਮ.ਐਸ ਪੀ ਮਿਲਣ ਤੇ ਕੱਢਾਂ ਵਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਰਸਾ ਪੱਤਰੇ ਪੱਤਰੀਆਂ, ਦੰਗੜੇ ਦੰਗੜੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕਾਲ ਕੀ ਬਚੇਗਾ ਅਸੀਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਬੰਨਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬੰਨਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕੇ ਜਾਵਾਂਗੇ ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੁਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਧਨਾਵ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਪੀਟਰ ਇੰਜਣ, ਸੀਮਨ ਦੀਆਂ ਮੋਟਰਾਂ, ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਟਰੈਕਟਰ, ਕੰਬਾਈਨਾਂ, ਰੀਪਰ, ਕੀੜੇ ਮਾਰ ਜ਼ਹਿਰਾਂ, ਅਤੇ ਉਹ ਰਸਾਇਣ ਜੋ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਵੀਅਤਨਾਮ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬੰਨਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਸੀ ਉਸਨੂੰ ਰਾਊਡ ਅੱਪ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਾਹ ਮਾਰਨ ਲਈ ਹੁਣ ਵੀ ਛਿੜਕ ਰਹੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਜਿੰਮ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਡੋਲੀਆਂ ਤੇ ਮੱਛਲੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਟੈਟੂ ਤਾਂ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਰ ਖੋਤ ਮੋਟਰ ਤੇ ਦੋ ਮੰਜਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਜਿੰਨਾ ਘਾਹ ਰੋਝੇ ਨਾਲ ਸਾਫ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਮਹਿੰਗੇ ਪਟੀਨ ਖਾ ਕੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫਾ ਤਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਘਰ ਦੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਪੀਜਾ, ਬਰਗਰ ਅਤੇ ਨੂਡਲਜ ਖਾਣ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਅਸੀਂ ਸਵੈਮਾਣ ਨੂੰ ਦਾਅ ਤੇ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਨਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੌਲਬੀਨ ਵਿਛਾ ਕੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਪਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮੈਂਟ ਨਾਲ ਪਲਸਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਏਨਾ ਨਹਿਰਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਧਰਤੀ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਨਾਂ ਜੀਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਤਾਂ ਨਾਂ ਸਹੀ ਹੋਣਾਂ ਵੀ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉੱਠੇ ਲੋਕੋ ਮੌਜ ਮਸਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਮੁੜਮੁੜ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਸੋਚੀਏ ਕਿ ਜਨਮ ਦਿਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸਗੋਂ ਹਰ ਸਵੇਰ ਜਦੋਂ ਅੰਠ ਦਸ ਘੰਟੇ ਦੁਨੀਆਦਾਰੀ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਕੇ ਸਵੇਰੇ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਜਿਉਂਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਡਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਲ ਦਿਵਸ ਸਿਰਫ ਬਾਈ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਵੇਰੇ ਉੱਠ ਕੇ ਪਾਣੀ ਪੀਂਦੇ ਹਾਂ, ਨਹਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਚਾਹ ਪੀਂਦੇ ਹਾਂ, ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਗੁੰਨੇ ਆਟੇ ਦੀ ਰੋਟੀ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਪਸ਼ੂ, ਪੰਛੀ, ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ, ਫਲਾਂ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਮਿਲਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿਤੇ ਔੜ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਮੀਂਹ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਜਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਲਈ ਲੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗੁੱਡੀਆਂ ਫੁੱਟਾ ਵਰਗੀਆਂ ਦੰਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸੀ ਪਰਪੱਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦਾ ਅੰਦਾਜਾ ਲਗਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਅਸੀਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਹਾਂ ਉਸ ਮੁਤਾਬਕ ਹਰੇਕ ਦਿਨ ਹੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਜਲ ਦਿਵਸ ਹੈ।

ਪੰਛਮੀ ਮੁਲਕ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੁਦਰਤੀ ਦਾਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਤੀਤ, ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਹਿਰਦ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਪੰਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰੱਖਤਾਂ, ਪਸ਼ੂ, ਪੰਛੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ੁਰਮਾਨਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ, ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਅਮੁੱਲ ਦਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਗੰਭੀਰਤਾ ਵਾਲੀ ਸੋਚ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਗਏ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸਾਂ ਦੀ ਹਵਾ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਧੁੱਪ ਬੇਹੱਦ ਚਾਹ ਸੁਬਰੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਭਰੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਖੋਏ ਆ ਕੇ ਬਿਨਾ ਦਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿ ਸਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਸੁੱਚ ਹਵਾ, ਸੁੱਚ ਪਾਣੀ, ਸਾਫ ਅਸਮਾਨ, ਖੂਬਸੂਰਤ

ਪਹਾੜ ਦਰੱਖਤਾਂ ਅਤੇ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਐਨਾ ਤਰੋਤਾਜਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸਰੀਰਕ ਥਕਾਵਟ ਪੰਜਾਬ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਕਰੜੀ ਜੇਹੀ ਚਾਹ ਪੀ ਕੇ ਥਕਾਵਟ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਨੌਬਤ ਆਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਵਰਗਾ ਮੁਲਕ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਏਥੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਛੇ ਰੁੱਤਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਸੰਤ, ਗਰਮੀ, ਬਰਸਾਤ, ਪਤਝੜ, ਅਕਤੂਬਰ ਨਵੰਬਰ ਦੀ ਮੱਠੀ ਮੱਠੀ ਠੰਡ, ਅੱਤ ਦੀ ਸਰਦੀ, ਹੁੰਦੇ ਕੋਹਰਾ ਤੇ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀ ਬਰਸਾਤ ਆਦਿ ਆਦਿ। ਪਰ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਕਾਰਨ ਕੁਦਰਤ ਪਤੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮੁਨਾਫੇ ਖਾਤਰ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਖੁਰਾਕ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਅਸੀਂ ਲਾ-ਪ੍ਰਵਾਹ ਹਾਂ। ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਘਾਟ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ, ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਵਾਦੀ ਕਾਰਨ ਪੱਥਰਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਪਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜੰਡ ਵਰਗੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੁਆਲੇ ਲਾਲ ਕੱਪੜੇ ਲਪੇਟ ਕੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਨੌ ਨਿਧਾਂ ਤੇ ਬਾਰਾਂ ਸਿੱਧਾਂ ਦਾ ਭਰਮ ਪਾਲਦੇ ਹਾਂ। ਅਜਿਹੇ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮਾਸਟਰ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਗ, ਤਵੀਤ ਅਤੇ ਧਾਗੇ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਰਾਹੂ ਕੇਤੂ, ਮਨਸਾਂਦ, ਸੰਗਰਾਂਦ ਗਹਿਣੇ ਟਾਲਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਨਾਰੀਅਲ ਜਾਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸਰਜਨ ਕਰਦੇ ਹੋਣ ਉਹ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਜਾਂ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਲੋਕ ਨੇ ਫਸਲ ਕੱਟਣ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ ਨਾੜ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਕੇ ਹਵਾ ਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਣ। ਦੀਵਾਲੀ ਨੂੰ, ਧਾਰਮਿਕ ਦਿਵਸਾਂ ਤੇ ਵਿਆਹਾਂ ਸਮੇਂ ਦੀਵਾਲੀ ਜਿੰਨੇ ਪਟਾਕੇ ਚਲਾ ਕੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਹਵਾ ਨੂੰ ਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਣ ਉਹ ਪਵਨ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਸਿਫਰ ਨੌਬਰ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਉਹ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਾਟ ਦੇ ਡੀ ਜੇ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾ ਕੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਤੇ ਵੀ ਡੀ ਜੇ ਵਰਗੇ ਸਪੀਕਰ ਲਾ ਕੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਕੀਦਤ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹੋਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਤਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗੀ ਗਰਦਾਨਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਪਾਣੀ, ਹਵਾ ਅਤੇ ਖਾਧ ਖੁਰਾਕ ਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਅਤੇ ਖੋਜੀ ਬਿਰਤੀ ਵਾਲੇ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਖੋਂ ਤੰਦਰੁਸਤ ਵਿਗਿਆਨੀ, ਖਿਲਾੜੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਹਿਰਦ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਬੜੇ ਅਫੋਸਸ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚਣੀ ਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਲ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾਣੀ ਖਰੀਦ ਕੇ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕਿਵੇਂ ਪਾਣੀ ਮੁੱਕਜੂ ਐਵੇਂ ਬੇਬਕੂਫ ਲੋਕ ਮਗਜ ਖਪਾਈ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਉਹੀ ਲੋਕ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਹੇਠਾਂ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਸ-ਪੰਦਰਾਂ ਫੁੱਟ ਦੀ ਹੋਰ

ਪਾਈਪ ਪਾ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਭਰਮ ਵਿੱਚ ਹਨ ਕਿ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਵਾਂਗ ਪਾਣੀ ਵੀ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਮਰਾਜੀ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਣੀ ਦ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਨਦੀਆਂ, ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਕੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਤੀਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ। ਜਦੋਂ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਨਾਂ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਣੀ ਵੀ ਤੇਲ ਵਾਂਗ ਬੈਰਲਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾਲਰਾਂ ਅਤੇ ਪੈਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਕਰੇਗਾ। ਫੇਰ ਟੂਟੀਆਂ ਛੱਡ ਕੇ ਕਾਰਾਂ, ਮੋਟਰ ਸਾਇਕਲਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਧੋਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਟੂਟੀ ਨੂੰ ਨਾਲੀ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਧੋਣਾ ਵੀ ਦਸ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਪਵੇਗਾ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਸੀਲਿਆਂ ਤੋਂ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹੁਣੇ ਹੀ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਫਸਲਾਂ ਨਾਂ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਫੇਰ ਮੰਗਿਆਂ ਖੋਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣੀ। ਫੇਰ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪਿਆਸ ਮਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਯੁੱਧ ਪਾਣੀਆਂ ਖਾਤਰ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਏਹੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਨਾਂ ਵਰਤਣ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਯੁੱਧ ਆਪਣੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਯੁੱਧ ਵੱਜੋਂ ਲੜਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਏਕਮ ਟਿਊਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ

EKAAM Tution Center

ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜੀ ਮੀਡੀਅਮ

All Subject of Nursery to 8th Classes

CBSE / ICSE / Punjab School Edu. Board

ਏ.ਸੀ. ਕਲਾਸ ਰੂਮ, ਵਾਈ-ਫਾਈ
ਕੰਮਪਿਊਟਰ ਪੈਰ ਆਉਟ

**Center: Basti Gobindgarh
Near Ghalan Walia Di Atta Chakki
1195, Ajit Nagar, Moga**

Contact: 96460-21463

ਪਾਰਸ ਅਰੋੜਾ
75288-65335
94642-20270

ਸੁਖਮੰਦਰ ਸਿੰਘ
85228-00001

ਮੈਸ. ਰਹਿਮਤ ਇਗਜਿਮ

ਇੱਥੇ ਕੰਧਾਂ ਦੀ ਸਲਾਬ ਰੋਕਨ ਵਾਸਤੇ ਕਈ ਚੰਗੇ
ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਵੀ.ਸੀ. ਪੈਨਲ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।
ਵਧੀਆ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰੋਡ, ਨੇੜੇ ਡਾ. ਖੰਨਾ ਹਸਪਤਾਲ, ਮੋਗਾ।

2525 Hampshire Gate
(Dundas and Winston Churchill)
Oakville, Ontario. L6H 6CB

905.829.1040
www.bombaybhelrestaurant.com

ਪੁਰਖਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਿਵਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ

ਦੋਸਤੋ ਸਮਾਂ ਆਪਣੀ ਚਾਲ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਬਦੀਲੀ ਵੀ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਇਹ ਹਰ ਚੀਜ਼ੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਉਸ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਸਮੇਂ ਮੁਤਾਬਕ ਚਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਕ ਚਿਹਰੇ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਸੀ ਪਰ ਵੇਖੋ ਵੇਖੀ ਕਹੀਏ ਜਾਂ ਫਿਰ ਦੋਸੀ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਕਹੀਏ ਜੋ ਆਮ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀ ਭਾਵ ਲਾਈ ਲੱਗ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਓਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਵਾਜ਼ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਬੀਬੀ ਭੈਣ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਪੁੱਛੀਏ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਘੜਿਆ ਘੜਾਇਆ ਇੱਕੋ ਜਵਾਬ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਦਾ ਪਤਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਮੇਰੀ ਸੱਸ ਜਾਂ ਦਾਦੀ ਸੱਸ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਵੱਡੇ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਕਰਕੇ ਹੀ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੇ ਫੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾ ਰਹੀ ਹਾਂ, ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਆਮ ਹੀ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹੀ ਅਜੋਕੇ ਰਿਵਾਜ਼ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋ ਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਉੱਥੇ ਹੀ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਤਿੰਨ ਗੱਲਾਂ ਜੋ ਪੁਰਖਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੀਆਂ ਨੇ ਅੱਜ ਆਪਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਟੋਕਰੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਬਿੱਲੀ ਤਾੜਨਾ, ਕੋਲੀਂ ਤੋਲ ਪਾਉਣਾ ਅਤੇ ਡੋਲੀ ਤੋਰਨ ਸਮੇਂ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਟਾਇਰਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਪਾ ਕੇ ਘਰੋਂ ਡੋਲੀ ਵਿਦਾ ਕਰਨੀ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਟੋਕਰੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਬਿੱਲੀ ਤਾੜਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਸਿਆਣਿਆਂ ਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਕ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਘਰ ਨਵੀਂ ਵਿਆਹੀ ਜੋੜੀ ਪਹੁੰਚੀ, ਆਪਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਬਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਹੇਲ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਭਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਮੇਲ ਗੋਲ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਘਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਨਵੀਂ ਨਿਵੇਲੀ ਵਹੁਟੀ ਜੋ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲਛਮੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ

ਨਿੱਝਉ ਵੇਖਣ ਦਾ ਚਾਹਵਾਨ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਘਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਬੀਬੀ ਭਾਵ ਵਿਆਂਦੜ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਵਾਰਨਾ ਵਿਹਾਰ ਵੀ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੋਇਆ ਕੀ ਐਨ ਉਸੇ ਵਕਤ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿੱਲੀ ਆ ਗਈ ਤੇ ਘਰ ਦਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਟੋਕਰੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਤਾੜ ਦਿੱਤਾ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਇਹ ਡੋਲੀ ਨੂੰ ਉਤਾਰਨ ਵੱਲ ਰੁੱਝੇ ਹੋਵਾਂਗੇ ਤੇ ਬਿੱਲੀ ਮਗਰੋਂ ਮਠਿਆਈ ਨੂੰ, ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬਣੀ ਸਬਜ਼ੀ ਭਾਜੀ ਫੁਲਕਿਆਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਨਾ ਮਾਰ ਜਾਏ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਤਾੜੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕਾਰ ਵਿਹਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਤਾਂ ਟੋਕਰੇ ਖੋਲ੍ਹਿਓ ਬਿੱਲੀ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਇਹ ਅੱਜ ਵੀ ਕਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਰਿਵਾਜ਼ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋ ਭਾਵ ਡੋਲੀ ਉਤਾਰਨ ਵੇਲੇ ਬਿੱਲੀ ਭਾਲਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ, ਇਉਂ ਕਦੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਬਿੱਲੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ? ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਿਵਾਜ਼ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਗੱਲ ਤਾਂ ਉਹ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਲਿਖੀ ਹੈ ਉਹੀ ਸੀ ਨਾਹ ਕਿ ਕੋਈ ਰਿਵਾਜ਼ ਸੀ।

ਹੁਣ ਜੇ ਅਗਲੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਕੋਲੀਂ ਤੋਲ ਪਾਉਣਾ ਉਹ ਵੀ ਪੁਰਖਿਆਂ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਭਾਰੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਗੇਟ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜੋ ਚੁਲ੍ਹੇ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੇਟ ਦਾ ਖੱਲਾ ਟਿਕਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਭਾਰੀ ਲੱਕੜ ਵਿੱਚ ਸੁਰਾਖ ਕੱਢ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਅੱਡਾ ਜਿਹਾ ਬਣਾ ਕੇ ਗੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦੇ ਤਖਤੋਂ ਦੀ ਚੁਲ੍ਹੇ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵੀ ਇਉਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਗੇਟ ਕਾਫੀ ਭਾਰੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਗੇਟ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪੋਲ੍ਹਣ ਵੇਲੇ ਜਦ ਲੱਕੜ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਖਰਿਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਬੜੀ ਭੜੀ ਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਨਾ ਆਵੇ ਇਸ ਲਈ ਸਰੋਂ ਦਾ ਤੋਲ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਗੇਟ ਰਵਾਂ

ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਰਿਵਾਜ਼ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਆਏ ਗਏ ਪ੍ਰਾਹੁਣੇ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਤੇ ਦੂਰ ਦਾ ਵੀ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਅੱਜ ਵੀ ਅਸੀਂ ਉੱਥੇ ਹੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੁਣ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਕੋਠੀਆਂ ਬਣ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਅਸੀਂ ਲਕੀਰ ਦੇ ਫਕੀਰ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਾਂ ਤੇ ਆਏ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਹਿਮਾਨ ਵੇਲੇ ਕੋਲੀਂ ਤੋਲ ਪਾਉਣਾ ਚਾਲੂ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਹੁਣ ਆਪਾਂ ਆਉਂਦੇ ਆਂ ਤੀਜੀ ਗੱਲ ਤੇ ਜੋ ਡੋਲੀ ਤੋਰਨ ਵੇਲੇ ਟਾਇਰਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਪਾਉਣਾ। ਸਹੀ ਮਾਅਨਿਆਂ 'ਚ ਪਹਿਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡੋਲੀਆਂ ਰੱਬ ਜਾਂ ਬਲਦਾਂ ਵਾਲੇ ਗੱਡਿਆਂ ਤੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਰਬ ਜਾਂ ਗੱਡਿਆਂ ਦੇ ਲੱਕੜ ਤੋਂ ਬਣੇ ਹੋਏ ਪਹਿਠੇ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਚੱਲਦੇ ਚੱਲਦੇ ਖਹਿਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਕਾਫੀ ਡਰਾਉਣੀ ਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਸਾਡੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡੋਲੀ ਨੂੰ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲੁੱਟਿਆ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਾਣੀ ਪਾਉਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਗੱਡਿਆਂ ਜਾਂ ਰਬਾਂ ਦੇ ਪਹੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਨਾ ਆਉਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਪਾਣੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਜੋਕੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਅਤੇ ਮਾਡਰਨ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਓਹ ਜਗ੍ਹਾ ਮਹਿਗੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਲਕੀਰ ਦੇ ਫਕੀਰ ਬਣੇ ਹੋਏ ਆ ਭਾਵ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਟਾਇਰਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਪਾ ਕੇ ਡੋਲੀ ਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਉਹ ਤਾਂ ਖੋਰ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਟਾਇਰਾਂ ਤੇ ਵੀ ਪਾਣੀ ਪਾਉਣ ਦੀ ਢਿੱਲ ਨਾ ਕਰੀਏ ਪਰ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ।

ਸੋ ਦੋਸਤੋ ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਅਗੇਂ ਲੰਘ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਕੁੱਝ ਕੁ ਗੱਲਾਂ ਸਨ ਜੋ ਵਡੇਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਾਡੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਕੁ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁਣੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਸਭਨਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਨੇ, ਹੋਰ ਵੀ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਤਨ ਗੀਤੀ ਰਿਵਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਪੁਰਖਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਾਂਗਾ।

ਜਸਵੀਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੱਦਾਹੁਰ
ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ
95691-49556

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ

ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ
ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸਾ

ਪੇਸ਼ਕਸ਼: **ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ**
(ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਬਿਠੌਰੇ)

1. ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸੰਕੋਚ ਕੇ ਵਰਤਣ ਨੂੰ 'ਸਰਫਾ ਕਰਨਾ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
2. ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਅਦਾ ਜਾਂ ਕਰਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ 'ਕੋਲ' ਕਰਨਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
3. ਖਾਹਸ਼, ਇੱਛਾ, ਚਾਹੁਣ ਨੂੰ 'ਤਾਂਘ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
4. ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਣ ਨੂੰ 'ਨਿਹਾਲ ਹੋ ਜਾਣਾ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
5. 'ਚੁਫੇਰੇ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ (ਚਾਰੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ)
6. ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਤ ਸਮੇਂ ਜੋ ਰਾਸ਼ਨ ਕੁਤਮ / ਕੁੜੀ ਦੇ ਮਾਪੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਸ ਨੂੰ 'ਲੱਧਾ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
7. ਜੁਦਾ ਹੋਣਾ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਜਾਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਣ ਨੂੰ 'ਨਿਖੜਣਾ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
8. ਭੇਦ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ 'ਰਮਜ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
9. 'ਖੋਲੀਆਂ' ਮੱਝਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
10. ਕਈ ਵਾਰ ਦਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਰੀਕ ਜਿਹਾ ਕਰਤਾ ਕੰਕਰ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਕੋਕੜੂ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਇਸ ਕਾਲਮ ਪ੍ਰਤੀ ਰਾਇ/ ਸਲਾਹ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਈ-ਮੇਲ ਅਤੇ ਵਟਸਐਪ ਨੰਬਰ
E-mail: mehakwattandi@rediffmail.com, Help Line: (+91)-9988-92-9988

SADAMOGA.COM
ਸਾਡਾ ਮੋਗਾ ਡੈਂਟ ਕੇਂਦਰ

ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਲਈ
ਆਪਣੇ ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨ ਦੇ
ਪਲੇਅ ਸਟੋਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ
ਆਪਣਾ ਐਪ
Sada Moga
ਇੰਸਟਾਲ ਕਰੋ ਜੀ
M. 98146-34164

ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਮਹਿਕਾਂ ਖਿਲਾਰਦਾ... ਮੇਰਾ ਮੋਗਾ ਵਈ, ਮੇਰਾ ਮੋਗਾ ਲਿਸ਼ਕਾਂ ਮਾਰਦਾ।
ਸੁੱਖ ਰੱਖੀ ਮੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੁੱਖ ਰੱਖੀ ਮਾਲਕਾ... ਮਾਂ ਤੂੰ ਰੱਬ ਦਾ ਰੂਪ ਏ, ਰੱਬ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਵਸਦਾ।

ਲੋਕ ਚੇਤਨਾ ਕੇਂਦਰ
ਪ੍ਰੋ: ਗੀਤਕਾਰ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਿਲ
(ਮੈਰਿਜ ਸਲਾਹਕਾਰ) ਰਜਿ: ਨੰ. 8/40/179/7015
ਪਿੰਡ ਨਾਹਲ ਖੋਟੇ (ਡਾਕ ਤਾਰੇਵਾਲਾ) ਜਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ-142 001
Mob. 98556-88072, 88728-09846

24 ਮਈ ਮਹਾਰਾਣੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼
ਪਤਨੀ, ਮਾਂ ਅਤੇ ਰਾਣੀ - ਤਿੰਨੋਂ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਡਿਊਟੀ
ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੀ - ਮਹਾਰਾਣੀ ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰੀਨਾ ਵਿਕਟੋਰੀਆ

ਜੇਕਰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਫਰੋਲੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ, ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ, ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਰਾਜਿਆ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। ਅੱਜ ਉਹਨਾਂ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਅੱਜ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਮਹਾਰਾਣੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦੀ। ਮਹਾਰਾਣੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦਾ ਜਨਮ 24 ਮਈ 1819 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਅੱਠ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦੇ ਮਾਮੇ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਦੀਖਿਆ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੁਨਰ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਉਹ ਆਪ ਬਹੁਤ ਯੋਗ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਪੁਰਾਣੀ ਸਭਿਅਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸਨ। ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਮਿਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵੱਡੇ ਨੌਕਰ ਵੀ ਉਸ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਜਿੰਨਾਂ ਚਿਰ ਉਹ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦੀ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਜਾਂ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬੈਠੀ। ਮਹਾਰਾਣੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦਾ 63 ਸਾਲ ਅਤੇ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਲੰਬਾ ਰਾਜ ਹੈ। 20 ਜੂਨ 1837 ਤੋਂ 1901 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਆਫ ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਅਤੇ ਆਇਰਲੈਂਡ ਦੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਸੀ। ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਆਪ ਲਿਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਰੋਜ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਇੰਨੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੰਨੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਦਯੋਗਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਦੌਰ ਸੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਵਿਸਤਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1876 ਵਿੱਚ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਦਾ ਵਾਧੂ ਖਿਤਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਪ੍ਰਿੰਸ ਐਡਵਰਡ, ਕੈਂਟ ਦੇ ਡਿਊਕ ਅਤੇ ਸਟੈਂਬਰਨ (ਕਿੰਗ ਜਾਰਜ ਦਾ ਚੌਥਾ ਪੁੱਤਰ) ਅਤੇ ਸੈਕਸੋ-ਕੋਬਰਗ-ਸਾਲਫੀਲਡ ਦੀ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦੀ ਧੀ ਸੀ। ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕੋ ਅਧਿਕਾਰ ਸਮਝਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਮਾਂ-ਮਾਮੀ ਦਾ ਦਖਲ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪਤਨੀ, ਮਾਂ ਅਤੇ ਰਾਣੀ - ਤਿੰਨੋਂ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਪੂਰੀ

ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ। ਘਰ ਦੇ ਨੌਕਰਾਂ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਵਿਹਾਰ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸੀ। 1820 ਵਿੱਚ ਡਿਊਕ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ, ਜੌਨ ਕੋਨਰੋ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 20 ਜੂਨ 1837 ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਰਾਣੀ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਨੇ 1840 ਵਿੱਚ ਸੈਕਸੋ-ਕੋਬਰਗ ਅਤੇ ਗੋਥਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ ਪ੍ਰਿੰਸ ਅਲਬਰਟ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਮਹਾਦੀਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਨੌਕ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ, ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਨੂੰ ਯੂਰਪ ਦੀ ਰਾਇਲਟੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। "ਯੂਰਪ ਦੀ ਦਾਦੀ" ਅਤੇ ਸੋਮਫਿਲਿਆ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਉਸਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਿਆ। ਪਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪਤੀ ਦੇ ਪਿਆਰ, ਵਿਦਵਤਾ ਅਤੇ ਚਾਲ ਆਦਿ ਗੁਣਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਸ ਵਿਚ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਣ ਲੱਗੀ। ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਹ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਈ, ਜਿਸਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਸਖਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨਾਲ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਰ ਉਹ 43 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਵਿਧਵਾ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਦੁੱਖ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਨੇ 39 ਸਾਲ ਬੜੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ ਨਾਲ ਰਾਜ ਕੀਤਾ। ਜੇ ਭਾਰ ਉਸ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਸਮਝ ਭਾਵੇਂ ਘੱਟ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ ਸੀ, ਪਰ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਤਾਕਤ ਬਹੁਤ ਉੱਚੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਲ ਅਤੇ ਤਾਰ ਵਰਗੀਆਂ ਉਪਯੋਗੀ ਕਾਢਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮਹਾਰਾਣੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦੀ ਮੌਤ 22 ਜਨਵਰੀ 1901 ਈ. ਨੂੰ ਹੋਈ।

ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ
ਧਾਲੀਵਾਲ
ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ

ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ

ਬਿਓਰੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਮੋਗਾ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਇਕਾਈ ਮੋਗਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਬੁੱਧੀਪੁਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ, ਟਰੱਸਟੀ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲਾ, ਐਨ.ਜੀ.ਓ. ਵਲੰਟੀਅਰ ਹਰਜਿੰਦਰ ਘੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੜਵੇਂ।

ਫੋਟੋ: ਏਕਮਜੋਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ

ਸੱਤ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਲੋਹਾਰੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਬਰਸੀ ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਖੁਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਮੌਕੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਮੋਗਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਸੰਨਿਆਸੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਬਾਬਾ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ, ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ, ਰੁਰਲ ਐਨ.ਜੀ.ਓ. ਕਲੱਬਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਮੋਗਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਾਨੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਦਾਰ।

ਫੋਟੋ: ਉਮੰਗਦੀਪ ਕੌਰ ਪੁਰਬਾ

ਸੱਤ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਲੋਹਾਰੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਬਰਸੀ ਮੌਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਤੇ ਰੁਰਲ ਐਨ.ਜੀ.ਓ. ਕਲੱਬਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਮੋਗਾ ਦੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਾਨੀਆ ਅਤੇ ਜੰਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਬਾਬਾ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾਰਾ, ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ ਬਿਓਰੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਸ. ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ ਅਤੇ ਬਖਤੌਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ।

ਫੋਟੋ: ਉਮੰਗਦੀਪ ਕੌਰ ਪੁਰਬਾ

'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਸੋਸਾਇਟੀ (ਰਜਿ.) ਮੋਗਾ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸਮੇਂ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ. ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ (ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ ਬਿਓਰੇ), ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਾਬਾ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੋਹਾਰਾ (ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ: ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੱਤ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਿੰਡ ਲੋਹਾਰਾ), ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਇਕਾਈ ਮੋਗਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਬੁੱਧੀਪੁਰਾ, ਰੁਰਲ ਐਨ.ਜੀ.ਓ. ਕਲੱਬਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਮੋਗਾ ਦੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਾਨੀਆ, ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਮੋਗਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਸੰਨਿਆਸੀ, ਸ. ਗੁਰਮੋਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ (ਰਿਟਾ. ਏ. ਏ. ਏ. ਏ. ਯੂਨਾਇਟਿਡ ਇੰਡੀਆ.) ਅਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ।

ਫੋਟੋ: ਸਹਿਜ ਮਾਣੇਵਾਲਾ

“ਬਾਕੀ ਦੇ ਕੰਮ ਬਾਅਦ ’ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ”

ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ! ਉਪਰ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ 01 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 17 ਤੱਕ ਦੇ ਬਿੰਦੂ (ਡੋਟ) ਮਿਲਾਓ ਤੇ ਵੇਖੋ ਕੀ ਬਣਦਾ ਹੈ ?

ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ! ਨਿੱਕੀ ਬਿੱਲੀ ਪਾਇਆਂ ਵਿੱਚ ਉਲਝਾ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖੋਪੜੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਨਿੱਕੀ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਖੋਪੜੀ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਦੇਸ ਸਕਦੇ ਹੋ ?

ਰਸਤਾ ਲੱਭੋ
ਨਿੱਕੀ ਬਿੱਲੀ

—ਭਾਗਵੰਤੀ ਪੁਰਬਾ
1195, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਗਰ ਮੰਗਾ
E-Mail: bhagwanti.purb@gmail.com

ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ!

ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ '1' ਤੋਂ ਤੱਕ '15' ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ੲ : ੲ੬੬

ਪੇਸ਼ਕਸ਼: ਭਾਗਵੰਤੀ ਪੁਰਬਾ
E-Mail: bhagwanti.purb@gmail.com

ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ!

ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ A ਤੋਂ Z ਤੱਕ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਅੱਖਰ ਦੇ ਵਾਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

ੲ : ੲ੬੬

ਪੇਸ਼ਕਸ਼: ਭਾਗਵੰਤੀ ਪੁਰਬਾ
E-Mail: bhagwanti.purb@gmail.com

ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ ਸਾਡਾ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਮਾਣਤਾ ਦੀ ਅਨਮੋਲ ਦੇਣ ਹੈ। ਇਸ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਇਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡਾ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਸੇ ਮਕਾਨ ਦੀ ਨਿਉਂ ਜੇਕਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਉਪਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰ ਲਓ। ਮੇਰਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋਗੇ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਸਰੀਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਇਮਹਿਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਸ ਕਰਵਾਏਗਾ।

ਅੱਜ ਦੇ ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਯੋਗ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਬੜੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਤੰਦਰੁਸਤ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਪਾਉਣਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਰੇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਇਸ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਚੰਗੀਆਂ ਖੁਰਾਕਾਂ ਅਤੇ ਕਸਰਤਾਂ ਨਾਲ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅੰਗ ਵਿਚ ਨੁਕਸ ਪੈਣਾ ਮਤਲਬ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਗ ਨਾਲ ਲਾਪ੍ਰਵਾਹੀ ਨਾ ਵਰਤੋ। ਜਿਵੇਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਠੀਕ ਢੰਗ ਦੀ ਦੂਰੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖ ਕੇ ਵੀ ਲੇਟ ਕੇ ਨਾ ਪੜ੍ਹੋ। ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਮੇਂ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਅੱਖਰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂ ਉਂਦਲ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਦੱਸੋ। “ਅੱਖਾਂ ਗਈਆਂ ਜਹਾਨ ਗਿਆ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੇਤੇ ਰੱਖੋ”।

ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਰੰਤ ਕੁਰਲੀ ਕਰੋ। ਸਵੇਰੇ-ਸ਼ਾਮ ਦੰਦਾ ਨੂੰ ਬੁਰਸ਼ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਕਰੋ ਚਿੱਟੇ ਦੰਦ ਜਿੱਥੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹਨ ਉਥੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਮਜੇਦਾਰ ਭੋਜਨ ਦੇ ਸਵਾਦ ਲੈਣ ਲਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। “ਦੰਦੇ ਗਏ ਤਾਂ ਸਵਾਦ ਗਿਆ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੇਤੇ ਰੱਖੋ”। ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਕਦੇ ਵੀ ਡੱਕਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਤਿੱਖੀ ਚੀਜ਼ ਨਾ ਮਾਰੋ ਕੰਨ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਦੱਸ ਕੇ ਡਾਕਟਰ ਔਲ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਓ। “ਕੰਨ ਗਏ ਤਾਂ ਰਾਗ ਗਿਆ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੇਤੇ ਰੱਖੋ”। ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ ਕਦੇ ਵੀ ਬਚਾਰ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਾਣ ਦੀ ਜਿੰਦ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਉਪਰ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਬੱਚਿਓ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਪਰ ਬਹੁਤ ਲਾਭਦੇ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖ ਕੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। “ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਹੈ।”

- ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਮੀਨੀਆਂ

ਖੇਡਾਂ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਖਿਲਾਰ ਸਕਦੀਆਂ ਨੇ

ਜੀਵਨ ਵੀ ਇੱਕ ਖੇਡ ਹੀ ਹੈ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਹਰ ਉਮਰ, ਵਰਗ ਨਾਲ ਡੂੰਘਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। ਮੁੰਡਿਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਬਾਲਪਣ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਜੁਆਨੀ ਨੌਜਵਾਨ ਹੋ ਕੇ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਖੇਡਾਂ ਸਰੀਰਕ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਜੁਆਨ ਕੁੜੀਆਂ ਲਈ ਮਨੋਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਦੁਕਵਾਂ ਰਾਹ ਹਨ। ਸਰੀਰਕ ਬਲ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਸੁਫਲਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਬਾਹਰੀ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਦੇ ਹਨ। ਵਿਹਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਣ ਲਈ ਬਿਰਧ ਵੀ ਦੁਕਵੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ ਮਨੋਰੰਜਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਾਨਸਿਕ, ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਨਿਸਤਾਰ, ਸਰੀਰਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਖੇਡਾਂ ਵਧੀਆ ਸੋਧ ਹੈ।

ਲੋਕ-ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਠੀਕਰਾਂ, ਟਾਹਟਾਂ, ਕੋਈਆਂ, ਲੋਕੜੀ, ਕੋਲਾ, ਡੇਡਾ, ਇੰਟਾਂ ਦੇ ਰੋੜੇ, ਗੀਟੇ, ਗੀਟੀਆਂ, ਗੁੱਲੀ, ਖੁੰਡੀਆਂ, ਲੀਰਾਂ ਦਾ ਖਿੱਦੇ ਅਤੇ ਰੱਸੀਆਂ, ਰੱਸੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਰੀਰਕ ਹਰਕਤਾਂ, ਭੱਜ-ਦੌੜ, ਉੱਛਲ-ਕੁੱਦ ਵਧੇਰੇ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਘਰਾਂ ਦੇ ਕੋਚੇ ਵਿਚੜੇ, ਲੰਮੀਆਂ ਗਲੀਆਂ, ਹਵੇਲੀਆਂ, ਚੁਰੱਸੇ, ਬਾਹਰਵਾਰ ਥਾਂਵਾਂ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਖੇਤ ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਬਣਦੇ ਹਨ। “ਛੂਹਣ, ਛਪਾਈ” ਅਤੇ “ਲੁਕਣ ਮਚਾਈ” ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ-ਖੇਡਾਂ ਹਨ। ਕ੍ਰਿਕਟ, ਹਾਕੀ, ਟੇਬਲ ਟੈਨਿਸ, ਬਾਸਕਟਬਾਲ, ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਅਤੇ ਵਾਲੀਬਾਲ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਖੇਡਾਂ ਹਨ। ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਖੇਡ-ਕਾਰਜ ‘ਗੁੱਡੀਆਂ ਪਟਲੇ’ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਸਾਰੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਖੁਲੀਆਂ ਥਾਂਵਾਂ, ਤੇ ਖੇਡੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼ਤਰੰਜ, ਚੋਪੜ, ਤਾਸ਼, ਬਾਰਾਂ ਟਹਿੱਟੇ ਅਤੇ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਸੱਥ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਰੁੱਖਾਂ-ਬਰਫਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਬੈਠ ਕੇ ਖੇਡੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ‘ਕੁਸ਼ਤੀ’, ‘ਕਬੱਡੀ’, ‘ਮੁੰਗਲੀਆ ਵੇਰਨੀਆਂ’, ‘ਬੋਰੀ ਜਾਂ ਮੁਗਦਰ ਕੁੱਕਣੇ’, ਅਤੇ ਛਾਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੀਰਕ ਖੇਡਾਂ ਹਨ। ‘ਰੱਸੀ ਟੱਪਣਾ’ ਅਤੇ ‘ਅੱਡੀ ਛੱਡੋ’ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਖੇਡਾਂ ਸਿਰਜੀਆਂ ਹਨ। ਗੋਲੀਆਂ, ਕੋਈਆਂ, ਬੋਟੀਆਂ, ਗੁੱਲੀ ਡੇਡਾ, ਖਿੱਦੇ ਖੁੰਡੀ, ਖੁੰਡੀਆਂ, ਪਿੱਠੂ, ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬੰਨਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

‘ਅੱਡੀ ਟੱਪਾ’, ਸ਼ਟਾਪੂ, ਟਾਪੂ, ਸਮੁੰਦਰ ਪੱਟੜਾ, ਪੀਚ ਬੱਕਰੀ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਖੇਡ ਹੈ। ਕੋਟਲਾ ਛਪਾਕੀ, ਸਮੁੰਦਰ ਮੱਛੀ, ਉਚ ਨੀਚ, ਘਰ ਮਲਣ, ਰੰਗ ਮਲਣ, ਮਾਈ ਮਾਈ ਕੀ ਲੱਭਦੀ, ਡੇਡਾ ਡੇਡਾਰੀਆ, ਆਈ ਜੇ ਆ ਜਾ, ਪੁਛ ਪੁਛ, ਖਾਨ ਘੋੜੀ, ਲੱਕੜ ਕਾਨ, ਅੰਨਾ ਸੋਟਾ, ਲੋਗੜਾ ਸ਼ੇਰ ਸਰੀਰਕ ਖੇਡਾਂ ਹਨ। ਬੜੇ ਚਾਅ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਲੋਕ ਕਿਲ੍ਹਾ ਰਾਏਪੁਰ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਵੇਖਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਕੀ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਦੇ ਜਾਦੂਗਰ ਪਿਆਨ ਚੇਦ, ਉਧਮ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਚਿਲਪੀਅਨ ਸਮੇਤ ਖੇਡ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਹਾਕੀ ਚਿਲਪੀਅਨ ਇੱਥੇ ਖੇਡਦੇ ਹਨ। ਕਿਲ੍ਹਾ ਰਾਏਪੁਰ ਦੇ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਕੀ ਤੇ ਖੱਚਰ ਰੋਡਾ ਦੌੜ, ਸੁਹਾਗਾ ਦੌੜ, ਘੋੜੀ-ਘੋੜੀਆਂ ਦੀ ਦੌੜ, ਕੁੱਤੇ-ਕੁੱਤੀਆਂ ਦੀ ਦੌੜ, ਕੁੱਕੜਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ, ਡੇਡੂਆਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਤੇ ਕਬੂਤਰ ਉਡਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਹਨਾ ਦੇ ਡੇਡ ਵੀ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਾਜ਼ੀਗਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਜ਼ੀਆਂ, ਘੋੜੀ ‘ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸਰੀਰ ਵਿਗਾ ਕਰਨਾ, ਛਾਤੀ ‘ਤੇ ਪੱਥਰ ਰੱਖ ਕੇ ਤੌੜਨਾ, ਹਿੱਕ ਤੋਂ ਟੈਗਟਰ ਲੰਘਾਉਣਾ, ਇੱਕ ਕੜੇ ‘ਚ ਚਾਰ ਜਣਿਆਂ ਦਾ ਲੰਘਣਾ ਵੇਖ ਕੇ ਦਰਸ਼ਕ ਦੇਗ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਧੁਨਿਕ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਕਰਤੱਬ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ, ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਨੌਜਾਬਾਜ਼ੀ, ਗੱਤਕਾਬਾਜ਼ੀ ਤੇ ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ, ਵਾਲਾਂ ਨਾਲ

ਕਾਰ ਖਿੱਚਦੀ, ਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਭਾਰ ਚੁੱਕਣਾ, ਰੱਸਾਕਸ਼ੀ, ਗੁੱਟ ਛਡਾਉਣੇ, ਡੇਡ ਬੈਠਕਾਂ, ਜਾਦੂਗਰਾਂ ਦੀ ਹੱਥ ਸਫਾਈ ਤੇ ਸਾਈਕਲਾਂ ਉੱਤੇ ਪੁੱਠੇ ਸਿੱਧੇ ਕਰਤੱਬ ਕਮਾਲ ਕਰਕੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਕੁਸ਼ਤੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਭਾਰ ਚੁੱਕਣੇ, ਹੱਥ ਗੋਲਾ ਸੁੱਟਣਾ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਬੰਦੂਕਾਂ, ਪਿਸਤੌਲਾਂ ਦੇ ਫਾਇਰ ਓਲੰਪਿਕ ਦੀ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਹਾਕੀ, ਕਬੱਡੀ, ਵਾਲੀਬਾਲ, ਬਾਸਕਟਬਾਲ, ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਹਰ ਅਨੇਕਾਂ ਸ਼ੇਖ ਪਾਲਣ ਵਾਲੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਿਲ੍ਹਾ ਰਾਏਪੁਰ ਪੁੱਜ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਜੋਗ ਵਿਖਾ ਕੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਤੋਂ ਨਾਂ ਤੇ ਨਾਵਾਂ ਪੱਟਦੇ ਹਨ। ਕਿਲ੍ਹਾ ਰਾਏਪੁਰ ਦੇ ਤਿਨ ਰੋਜ਼ਾ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਦੀ ਹਰ ਸ਼ਾਮ ਗਾਤ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਾਂ, ਗਜ਼ਲਾਂ, ਨਾਟਕਾਂ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ-ਢਾਡੀ-ਗਾਰੀ ਸਰੰਤਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਤਰ-ਮੁਗਧ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਚਿਰ ਹੋਇਆ ਮੈਂ ਅਜੇਹੀਆਂ ਹੀ ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਚਿੱਠਾ ਲਿਖ ਕੇ ਕਰਵਾਉਣ ਨੂੰ ਇਥੋਂ ਦੇ ਖੇਡ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਗੋਲਿਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਚੇਅਰ ਰੇਸ ਕਰਵਾਈ ਸੀ, ਕਈਆਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਈ। ਜੇ ਗੁਣ ਵੀ ਇਹ ਖੇਡ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਸਾਰੇ ਵਰਗ ਦੇ ਦਰਸ਼ਕ ਜੋ ਖੇਡਾਂ ‘ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਤਾਂ ਰੰਗ ਵੱਖਰੇ ਹੀ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਸਾਰੇ ਘਰੋਂ ਘਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਗੇ। ਆਪਸੀ ਨਫਰਤ ਤਣਾਅ ਵੀ ਘਟੇਗਾ ਤੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਰਿੱਕੋ ‘ਚ ਉੱਗਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ‘ਚ ਸਾਰੇ ਬਦੇਸਾਂ ‘ਚ ਇਹ ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ ਘਰ ਕਰ ਜਾਣ। ‘ਕੱਲੀ ਕਬੱਡੀ ਹੀ ਸਾਡੀ ਖੇਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਹ ਤੇ ਟੁਰਨ ਨਾਲ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ‘ਚ ਲੜਾਈਆਂ ਜੰਗ ਵੀ ਕਿਤੇ ਅਲੱਪ ਹੋ ਜਾਣਗੀ। ਪਿਆਰ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਹਰ ਦਰ ਘਰ ‘ਚ ਆ ਦਸਤਕ ਦੇਵੇਗਾ।

- ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਟਾਂਡਾ

PARADISE PALACE

HARDHIR SINGH M.D.   MANAGER CHET SINGH

ਸ. ਹਰਧੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ (ਸਿੱਧੂ)
ਮਾਲਕ: ਪੈਰਾਡਾਈਜ਼ ਪੈਲੇਸ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ

ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ, ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਹਰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪੈਲੇਸ ਬੁੱਕ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਨੰਬਰਾਂ ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

ADDRESS : BAGHA PURANA ROAD, NIHAL SINGH WALA

ਸਮੁੱਚੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ 'ਮਜਦੂਰ ਦਿਵਸ' ਦੀਆਂ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਹੋਣ ਜੀ।

ਸ. ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ
ਐਡਮਿੰਟਨ (ਕੈਨੇਡਾ)

With Best Wishes From:
S. Jasvir Singh Dhaliwal
Edmonton (Canada)

ਆਪਣੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵਸਦੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਬਿਢਿਰੋ ਰਾਹੀਂ...

ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ TV
'Mehak Watan Di Live' ਲਾਈਵ

Chief Editor: Bhawandeep Singh Purba

ਆਪਣੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਦੇਖੋ ਟੀ.ਵੀ. ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਹਰਦਿੰਦ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

Help Line: 9988 92 9988
www.mehakwatandilive.com

'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਨਲਾਈਨ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਨਲਾਈਨ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਹੱਥੇ **3,90,000** ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਠਕ!

ਦੇਸ਼, ਵਿਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਤਾਜੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਲਿਕ ਕਰੋ।

www.mehakwatandilive.com
Help Line: 9988 92 9988

ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਟੀ ਵਿੱਚ ਫਲੈਕਸਾ, ਵਾਲਪੇਪਰ ਬਣਵਾਉਣ ਅਤੇ ਫਲੈਕਸਾ ਤੇ ਵਾਲਪੇਪਰ ਲਗਵਾਉਣ ਲਈ ਜੰਤਰੀਆਂ, ਕੈਲੰਡਰ, ਮੈਗਜ਼ੀਨ, ਪੁਸਤਕਾਂ, ਡਾਇਰੀਆਂ ਛਪਵਾਉਣ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਐਡਵੋਟਾਈਜ਼ਮੈਂਟ ਕੰਪਨੀ (ਰਜਿ.)

Help Line: 9988-92-9988

E-mail: mehakwattandi@rediffmail.com * www.mehakwatandilive.com

ਅਲਵਿਦਾ ! ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ

18 ਸਤੰਬਰ 1982 ਨੂੰ ਜਨਮ ਹੋਇਆ - 16 ਮਾਰਚ 2024 ਨੂੰ ਬੇ-ਵਕਤ ਸਾਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਿਆ !

ਉਸ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅੰਗ-ਸੰਗ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ।

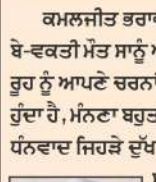
ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ ਦੀ ਬੇ-ਵਕਤੀ ਮੌਤ ਤੇ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ਣ ।

ਬਾਬਾ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖੁਖਰਾਣਾ

ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦੁੱਖ ਭੰਜਨਸਰ ਸਾਹਿਬ ਪਿੰਡ ਖੁਖਰਾਣਾ (ਮੋਗਾ)

ਸੰਪਰਕ : 98153-11318

ਕਮਲਜੀਤ ਭਰਾਵਾਂ ਆਖ਼ਰੀ ਸਾਹਾਂ ਤੱਕ ਯਾਦਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗਾ । ਤੇਰੀ ਬੇ-ਵਕਤੀ ਮੌਤ ਸਾਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਤੌੜ ਗਈ ਹੈ । ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਤੇਰੀ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਦੇਣ । ਭਾਣਾ ਮੰਨਣਾ ਕਹਿਣਾ ਸੌਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਮੰਨਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੈ । ਸਾਰੇ ਭੋਣਾ ਭਰਾਵਾਂ, ਸੱਜਣਾ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਜਿਹੜੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਵੰਡਾਉਣ ਆਏ, ਸਾਡੇ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਸਰੀਕ ਹੋਏ ।

ਬਾਬਾ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਲੁਹਾਰਾ

ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਲੋਹਾਰਾ

ਸਾਡੇ ਬਾਈ ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਛੋਟੇ ਵੀਰ ਕਮਲਜੀਤ ਜੋ ਬੀਤੇ ਮਹੀਨੇ ਸਾਨੂੰ ਬੇ-ਵਕਤ ਹੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇ-ਵਕਤੀ ਤੇ ਗਹਿਰਾ ਅਫਸੋਸ ਤੇ ਦੁੱਖ ਹੈ । ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ਣ ।

ਬਾਬਾ ਪਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੜਿਆਲ

ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਿੰਡ ਕੜਿਆਲ (ਮੋਗਾ)

ਸਾਡੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਵੀਰ ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਵੀਰ ਕਮਲਜੀਤ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਬੇ-ਵਕਤ ਹੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇ-ਵਕਤੀ ਤੇ ਗਹਿਰਾ ਅਫਸੋਸ ਤੇ ਦੁੱਖ ਹੈ । ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ਣ ।

ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਨਾਲ

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੰਡੀਰਾਂ ਵਾਲਿਆ ਦੇ ਪਰਮ ਸੇਵਕ

ਭਾਈ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਭੋਨੀ ਰੜਿਕ (ਮੋਗਾ)

ਮੋ. 99149-01113

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਬੈਠੇ ਨੂੰ ਮਨਹੁਸ਼ ਖਬਰ ਮਿਲੀ ਕਿ ਸਾਡਾ ਛੋਟਾ ਵੀਰ ਕਮਲਜੀਤ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਿਆ । ਇਹ ਦੁੱਖ ਸਹਾਰਨਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਔਖਾ ਸੀ । ਦਿਲ ਤਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਵੱਡੇ ਵੀਰ ਭਵਨਦੀਪ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਦੁੱਖ ਵੰਡਾਵਾਂ । ਪਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ, ਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦਾ । ਕਮਲਜੀਤ ਦੇ ਬੇ-ਵਕਤ ਵਿਛੋੜਾ ਤੇ ਗਹਿਰਾ ਦੁੱਖ ਹੈ । ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਉਸ ਦੀ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ਣ । ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਸਤਾਉਂਗੀ ਕਮਲ ਵੀਰ ।

ਇਕਥਾਲ ਸਿੰਘ ਖੋਸਾ (ਕੈਨੇਡਾ)

ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ : ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ ਬਿਓਰ

ਸਾਡੇ ਛੋਟੇ ਵੀਰ ਕਮਲਜੀਤ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਬੇ-ਵਕਤ ਹੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇ-ਵਕਤੀ ਮੌਤ ਤੇ ਗਹਿਰਾ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਅਫਸੋਸ ਹੈ । ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ੇ ।

ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ

'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ' ਬਿਓਰੇ ਦਾ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਸੋਸਾਇਟੀ (ਰਜਿ.) ਮੋਗਾ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਇਕਾਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਰੂਰਲ ਐਨਜੀਓ ਕਲੱਬਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ

ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਮੋਗਾ

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੇਵਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲੋਹਾਰਾ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਰਾਹੀ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਭਾ (ਰਜਿ.) ਮੋਗਾ

ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਮਦੇਵ ਗੁਰਪੁਰਬ ਕਮੇਟੀ (ਰਜਿ.) ਮੋਗਾ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਮਦੇਵ ਭਵਨ ਮੋਗਾ

ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਦਲ ਮੋਗਾ

ਕਾਨਪੁਰੀਆ ਆਏ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਸਰਵਿਸ, ਮੋਗਾ

ਕਸੱਤਰੀ (ਟਾਂਕ) ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਰਜਿ.) ਮੋਗਾ

ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਕਲ ਚੰਦ
ਭੁੱਖੀਪੁਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਟਰੱਸਟ

ਸ. ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ
ਸੰਨਿਆਸੀ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ

ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ
ਏ. ਐਸ. ਆਈ.

ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ
ਹੋਲਦਾਰ

ਸ. ਹਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਜਾਨਿਆ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਕੁਰਲ ਐਨ.ਜੀ.ਓ. ਮੋਗਾ

ਸ. ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਹੈਪੀ ਕਾਨਪੁਰੀਆ
ਕੋਲੋਲਰ